

Uradni list Republike Slovenije



Internet: www.uradni-list.si

e-pošta: info@uradni-list.si

Št. **62** Ljubljana, torek **6. 6. 2023**

ISSN **1318-0576** Leto **XXXIII**

DRŽAVNI ZBOR

1911. Zakon o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu (ZIAG)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena Ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi Zakona o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu (ZIAG)

Razlašam Zakon o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu (ZIAG), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 25. maja 2023.

Št. 003-02-3/2022-131
Ljubljana, 2. junija 2023

Nataša Pirc Musar
predsednica
Republike Slovenije

Z A K O N

O INFRASTRUKTURI ZA ALTERNATIVNA GORIVA IN SPODBUJANJU PREHODA NA ALTERNATIVNA GORIVA V PROMETU (ZIAG)

I. poglavje: SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

(1) Ta zakon določa pravila za načrtovanje nacionalnega okvira politike za razvoj infrastrukture za alternativna goriva v prometu, cilje za vzpostavitev zadostne infrastrukture za alternativna goriva v prometu za cestna vozila, mirujoče zrakoplove in plovila, ureja vzpostavitev in delovanje gospodarske javne službe zagotavljanja in upravljanja podporne infrastrukture ter priključnih zmogljivosti na polnilnih parkih visokih moči za hitro polnjenje skupne izhodne moči vsaj 3 MW, obveznosti upravljavcev polnilnih in oskrbovalnih mest, tehnične zahteve v zvezi z vzpostavljanjem, delovanjem in vzdrževanjem infrastrukture za alternativna goriva v prometu in zahteve v zvezi z informacijami za uporabnike, način in postopke za registracijo infrastrukture za alternativna goriva v prometu in vodenje evi-

denc, vire in načine financiranja ukrepov za spodbujanje prehoda na alternativna goriva ter vzpostavitev in delovanje centra za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu.

(2) S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva (UL L št. 307 z dne 28. 10. 2014, str. 1), zadnjič spremenjena z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/1745 z dne 13. avgusta 2019 o dopolnitvi in spremembi Direktive 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s polnilnimi mesti za motorna vozila kategorije L, oskrbo z električno energijo z obale za plovila za plovbo po celinskih plovih poteh, oskrbo z vodikom za cestni promet ter oskrbo z zemeljskim plinom za cestni in vodni promet ter o razveljavitvi Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/674 (UL L št. 268 z dne 22. 10. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/94/EU).

2. člen

(namen in cilji)

(1) Namen zakona je s sistemskimi ukrepi na področju vzpostavljanja infrastrukture za alternativna goriva in sočasnim izvajanjem ukrepov za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu doseči:

- zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in onesnaževal zraka iz prometa,
- povečanje deleža energije, uporabljene v prometu, iz obnovljivih virov energije,
- spreminjanje sestave voznega parka vozil za cestni promet, ki uporabljajo fosilne naftne vire, z nizkoogljčnimi in brezemisijskimi vozili,
- uporabo inovativnih rešitev na področju nizkoogljčnih in brezemisijskih tehnologij v sektorju prometa,
- optimalno snovno in stroškovno učinkovitost pri elektrifikaciji prometa in drugih alternativnih gorivih na način, da se prednostno uporabi že obstoječa podporna infrastruktura, kot so energetska in cestna omrežja, parkirišča in druga dopolnjujoča infrastruktura.

(2) Cilji zakona so:

- vzpostavitev goste javno dostopne mreže polnilne in oskrbovalne infrastrukture za alternativna goriva v prometu, ki je interoperabilna, razpoložljiva, uporabna, dostopna in preprosta za uporabo,
- vzpostavitev namenske mreže polnilne in oskrbovalne infrastrukture za uporabo prekinljivih obnovljivih virov električne energije,
- spodbujanje vzpostavitve zasebne polnilne in oskrbovalne infrastrukture,
- priprava programov finančnih spodbud in zagotovitev virov financiranja za podporo hitrejši vzpostavitvi potrebne polnilne in oskrbovalne infrastrukture,

- skladen državni, regionalni in lokalni razvoj mreže polnilnih in oskrbovalnih mest,
- letno povečanje deleža vozil na alternativna goriva v voznem parku registriranih vozil v Republiki Sloveniji,
- pritegnitev zasebnih sredstev v ukrepe prehoda na alternativna goriva v prometu,
- zagotavljanje varne uporabe polnilne in oskrbovalne infrastrukture.

3. člen

(pomen izrazov)

(1) Izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »alternativna goriva« so goriva ali viri energije, ki se vsaj deloma uporabljajo kot nadomestek za fosilne naftne vire pri oskrbi prometa z energijo in prispevajo k razogličanju prometa ter izboljšujejo okoljske parametre delovanja prometnega sektorja, in sicer:

- električna energija,
- vodik,
- biogoriva,
- sintetična in parafinska goriva,
- zemeljski plin, vključno z biometanom, v plinasti obliki

kot stisnjeni zemeljski plin (v nadaljnjem besedilu: SZP) in v tekoči obliki kot utekočinjeni zemeljski plin (v nadaljnjem besedilu: UZP) ter

- utekočinjeni naftni plin;

2. »digitalno povezano polnilno mesto« je polnilno mesto, ki lahko pošilja in sprejema informacije v realnem času, dvosmerno komunicira z električnim omrežjem in električnim vozilom ter ga je mogoče daljinsko spremljati in nadzorovati, vključno z zagonom in ustavitvijo operacije polnjenja ter merjenjem toka električne energije;

3. »dinamični podatki« so podatki, ki se pogosto ali redno spreminjajo;

4. »dvosmerno polnjenje« je pametno polnjenje, pri katerem je mogoče smer toka električne energije obrniti, kar omogoča tok električne energije iz akumulatorja v polnilno mesto, na katero je akumulator priključen;

5. »električno vozilo« je motorno vozilo, opremljeno s pogonskim sklopom, ki vključuje vsaj en neobrojni električni stroj kot pretvornik energije z električnim sistemom za shranjevanje energije z možnostjo ponovnega polnjenja, ki ga je mogoče polniti iz zunanjega vira električne energije;

6. »infrastruktura za alternativna goriva« pomeni polnilno ali oskrbovalno infrastrukturo za alternativna goriva;

7. »izhodna moč« je teoretično največja moč, izražena v kW ali MW, ki jo lahko polnilno mesto, postaja, park ali naprava za oskrbo z električno energijo z obale dobavlja vozilu ali plovilu, priključenemu na to polnilno mesto, postajo, park ali napravo;

8. »javno dostopna infrastruktura za alternativna goriva« je infrastruktura za alternativna goriva na lokaciji ali prostoru, odprtem za širšo javnost, ne glede na to, ali je infrastruktura za alternativna goriva na javnem ali zasebnem zemljišču, ali se uporabljajo omejitve ali pogoji v smislu dostopa do lokacije ali prostora, in ne glede na veljavne pogoje uporabe infrastrukture za alternativna goriva;

9. »javno dostopno polnilno ali oskrbovalno mesto« je polnilno ali oskrbovalno mesto za dobavo alternativnega goriva, ki uporabnikom omogoča možnost dostopa pod enakimi pogoji. Možnost dostopa pod enakimi pogoji lahko vključuje različne možnosti overitve, uporabe in plačila;

10. »komercialni zračni prevoz« je zračni prevoz, kot je opredeljen v 24. točki 3. člena Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb

(ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L št. 212 z dne 22. 8. 2018, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2021/1087 z dne 7. aprila 2021 o spremembi Uredbe (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi s posodobitvijo sklicevanj na določbe Čikaške konvencije (UL L št. 236 z dne 5. 7. 2021, str. 1);

11. »končni uporabnik« oziroma »končna uporabnica« (v nadaljnjem besedilu: končni uporabnik) je fizična ali pravna oseba, ki kupuje alternativno gorivo za neposredno uporabo v vozilu;

12. »lahko vozilo« je motorno vozilo kategorije M1 ali N1, kot je opredeljeno v točki (i) pod (a) prvega odstavka 4. člena oziroma v točki (i) pod (b) prvega odstavka 4. člena Uredbe (EU) 2018/858 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o odobritvi in tržnem nadzoru motornih vozil in njihovih priklopnikov ter sistemov, sestavnih delov in samostojnih tehničnih enot, namenjenih za taka vozila, spremembi uredb (ES) št. 715/2007 in (ES) št. 595/2009 ter razveljavitvi Direktive 2007/46/ES (UL L št. 151 z dne 14. 6. 2018, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2022/2236 z dne 20. junija 2022 o spremembi prilog I, II, IV in V k Uredbi (EU) 2018/858 Evropskega parlamenta in Sveta glede tehničnih zahtev za vozila, izdelana v neomejenih serijah, vozila, izdelana v majhnih serijah, popolnoma avtomatizirana vozila, izdelana v majhnih serijah, in vozila za posebne namene ter glede posodobitve programske opreme (UL L št. 296 z dne 16. 11. 2022, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2018/858/EU);

13. »običajno polnilno mesto« je polnilno mesto, ki omogoča prenos električne energije na električno vozilo z močjo, ki je manjša od 22 kW ali enaka 22 kW, razen naprav z močjo, manjšo od 3,7 kW ali enako 3,7 kW, ki so nameščene v zasebnih gospodinjstvih ali katerih prvotni namen ni polnjenje električnih vozil in ki niso dostopne javnosti;

14. »omrežje TEN-T« pomeni jedrno in celovito omrežje, kot je opredeljeno v 38. oziroma 9. členu Uredbe (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja in razveljavitvi Sklepa št. 661/2010/EU (UL L št. 348 z dne 20. 12. 2013, str. 1), zadnjič spremenjene z Delegirano uredbo Komisije (EU) 2019/254 z dne 9. novembra 2018 o prilagoditvi Priloge III k Uredbi (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja (UL L št. 43 z dne 14. 2. 2019, str. 1), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1315/2013/EU);

15. »oskrba mirujočih zrakoplovov z električno energijo« je oskrba zrakoplova z električno energijo prek standardiziranega fiksnega ali mobilnega vmesnika, kadar je zrakoplov v položaju zrakoplova v kontaktnem polju ali položaju zrakoplova v predpolju;

16. »oskrba z električno energijo z obale« je dobava električne energije z obale morskim ladjam ali plovilom za plovbo po celinskih plovnih poteh, privezanim k pomolu;

17. »oskrbovalna infrastruktura« pomeni opremo, naprave in objekte, ki so potrebni za oskrbo vozil, plovil in zrakoplovov s tekočim ali plinastim gorivom;

18. »oskrbovalna postaja« je ena sama fizična naprava na določeni lokaciji, ki je sestavljena iz enega ali več oskrbovalnih mest;

19. »oskrbovalno mesto« pomeni oskrbovalno opremo za oskrbo s tekočim ali plinastim gorivom prek fiksne ali mobilne naprave, ki lahko oskrbuje samo eno vozilo, eno plovilo ali en zrakoplov naenkrat;

20. »pametno polnjenje« je polnjenje, pri katerem se intenzivnost električne energije, dobavljene akumulatorju, dinamično prilagodi na podlagi informacij, prejetih prek elektronske komunikacije;

21. »podporna infrastruktura« pomeni energetsko, prometno, komunikacijsko, komunalno in drugo dopolnjujočo infrastrukturo, ki pomembno vpliva na načrtovanje ustreznih lokacij

za vzpostavitev infrastrukture za alternativna goriva in je nujna za njeno delovanje;

22. »polnilna infrastruktura« pomeni opremo, naprave in objekte, ki so potrebni za polnjenje vozil, plovil in zrakoplovov z električno energijo;

23. »polnilna postaja« je fizična naprava na določeni lokaciji, ki je sestavljena iz enega ali več polnilnih mest;

24. »polnilni park« je ena ali več polnilnih postaj na določeni lokaciji;

25. »polnilni park visoke moči za hitro polnjenje« je ena ali več polnilnih postaj na določeni lokaciji, ki vključuje polnilna mesta z izhodno močjo vsaj 43 kW;

26. »polnilno mesto« je fiksni ali mobilni vmesnik, ki omogoča prenos električne energije v električno vozilo in ki ima lahko eno ali več vtičnic za različne tipe priključkov, vendar lahko hkrati polni samo eno električno vozilo, in izključuje naprave z izhodno močjo, ki je manjša od 3,7 kW ali enaka 3,7 kW, katerih osnovni namen ni polnjenje električnih vozil;

27. »polnilno mesto visoke moči« je polnilno mesto, ki omogoča prenos električne energije na električno vozilo z močjo, večjo od 22 kW;

28. »položaj zrakoplova v kontaktnem polju« je položaj na določenem območju letališke ploščadi, ki je opremljeno z mostom za vkrcavanje potnikov;

29. »položaj zrakoplova v predpolju« je položaj na določenem območju letališke ploščadi, ki ni opremljeno z mostom za vkrcavanje potnikov;

30. »ponudnik storitev polnjenja električnih vozil« oziroma »ponudnica storitev polnjenja električnih vozil« (v nadaljnjem besedilu: ponudnik storitev polnjenja električnih vozil) je fizična ali pravna oseba, ki zagotavlja storitve polnjenja električnih vozil končnemu uporabniku v zameno za plačilo;

31. »prekinljivi obnovljivi viri električne energije« pomenijo električno energijo, ki ni stalno na voljo zaradi zunanjih dejavnikov, ki jih ni mogoče nadzorovati, proizvajajo pa jo viri za proizvodnjo električne energije, katerih pogoji se spreminjajo v precej kratkem časovnem obsegu. Viri prekinljive obnovljive električne energije vključujejo sončno energijo, vetrno energijo, energijo plimovanja in energijo valov;

32. »priključno hibridno vozilo« je električno vozilo, sestavljeno iz konvencionalnega motorja z notranjim zgorevanjem v kombinaciji z električnim pogonskim sistemom, ki ga je mogoče polniti iz zunanega vira električne energije;

33. »priložnostna cena« je cena, ki jo upravljavec polnilnega ali oskrbovalnega mesta zaračuna končnemu uporabniku za priložnostno polnjenje ali oskrbovanje;

34. »priložnostna oskrba z gorivom« je storitev oskrbe z gorivom, ki jo kupi končni uporabnik, ne da bi se moral registrirati, skleniti pisni sporazum ali skleniti dolgoročneje poslovno razmerje z upravljavcem navedenega oskrbovalnega mesta za več kot zgolj nakup storitve;

35. »priložnostno polnjenje« je storitev polnjenja, ki jo kupi končni uporabnik, ne da bi se moral registrirati, skleniti pisni sporazum ali dolgoročneje poslovno razmerje z upravljavcem navedenega polnilnega mesta ali ponudnikom storitve polnjenja za več kot zgolj nakup storitve;

36. »statični podatki« so podatki, ki se ne spreminjajo pogosto ali redno;

37. »storitev oskrbe z gorivom« je prodaja ali zagotavljanje katerega koli tekočega ali plinastega goriva prek javno dostopnega oskrbovalnega mesta;

38. »storitev polnjenja« je prodaja ali zagotavljanje električne energije, vključno s povezanimi storitvami, prek javno dostopnega polnilnega mesta;

39. »težko vozilo« je motorno vozilo kategorije M2, M3, N2 ali N3, kot je opredeljeno v točkah (ii) in (iii) pod (a) prvega odstavka 4. člena ter točkah (ii) in (iii) pod (b) prvega odstavka 4. člena Uredbe 2018/858/EU;

40. »upravljavec oskrbovalnega mesta« je fizična ali pravna oseba, odgovorna za tehnično upravljanje in delovanje oskrbovalnega mesta, ki končnim uporabnikom zagotavlja storitev

oskrbe z gorivom, tudi v imenu in za račun ponudnika storitev oskrbe z gorivom;

41. »upravljavec polnilnega mesta« je fizična ali pravna oseba, odgovorna za upravljanje in delovanje polnilnega mesta, ki končnim uporabnikom zagotavlja storitev polnjenja, tudi v imenu in za račun ponudnika storitev oskrbe z gorivom;

42. »urbano vozlišče« je urbano vozlišče, kot je opredeljeno v točki (p) 3. člena Uredbe 1315/2013/EU.

(2) Drugi izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo enako kot izrazi, ki jih določajo predpisi, ki urejajo področje energetike.

II. poglavje: NACIONALNI OKVIR POLITIKE

4. člen

(načrtovanje nacionalnega okvira politike za razvoj trga z alternativnimi gorivi v prometu ter vzpostavitev ustrezne infrastrukture)

(1) Nacionalni okvir politike za razvoj trga z alternativnimi gorivi v prometu ter vzpostavitev ustrezne infrastrukture za alternativna goriva v prometu (v nadaljnjem besedilu: nacionalni okvir politike) se načrtuje v okviru celovitega nacionalnega energetskega in podnebnega načrta (v nadaljnjem besedilu: NEPN) z vidika doseganja energetskega in podnebne ciljeva za področje prometa. Razvoj infrastrukture za alternativna goriva v prometu kot del prometne infrastrukture se načrtuje v državni celostni prometni strategiji (v nadaljnjem besedilu: DCPS).

(2) Pri načrtovanju nacionalnega okvira politike se upoštevajo potrebe različnih vrst prometa, vključno s tistimi, za katere so na voljo omejene alternative fosilnim gorivom.

(3) Nacionalni okvir politike upošteva interese samoupravnih lokalnih skupnosti, zlasti kar zadeva polnilno in oskrbovalno infrastrukturo za javni prevoz, ter interese zadevnih deležnikov.

(4) Država na podlagi posvetovanj ali skupnih okvirov politike sodeluje z drugimi državami članicami Evropske unije pri zagotavljanju, da so ukrepi, potrebni za doseganje ciljev iz nacionalnega okvira politike, skladni in usklajeni z zavezujočimi cilji Evropske unije, tako da je dosežena čezmejna pokritost z infrastrukturo za alternativna goriva.

(5) Nacionalni okvir politike vsebuje tudi strategije za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v sektorjih, ki jih je težko razogljčiti, kot so letalski promet, pomorski promet, promet po celinskih plovnih poteh in železniški promet v segmentih omrežja, ki jih ni mogoče elektrificirati.

5. člen

(akcijski načrt za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu in vzpostavitev ustrezne infrastrukture)

(1) Za doseganje ciljev strateških dokumentov iz prejšnjega člena se pripravi podroben akcijski načrt za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu in vzpostavitev ustrezne infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: akcijski načrt), ki je usklajen tudi s strateškimi načrti s področja proizvodnje vodika oziroma razvoja infrastrukture za proizvodnjo, distribucijo in rabo vodika ter vsebuje:

– ukrepe za doseganje energetskega in podnebne ciljeva iz NEPN glede na vrste prometa in vrste alternativnih goriv,

– ukrepe za spodbujanje vzpostavitve infrastrukture za alternativna goriva pri storitvah javnega prevoza,

– ukrepe za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu, vključno z ukrepi za spremembo sestave voznega parka cestnih vozil, ki uporabljajo fosilne naftne vire, z nizkoogljčnimi in brezemisijскими vozili,

– ukrepe za spodbujanje in lajšanje vzpostavljanja polnilnih mest, ki niso javno dostopna,

– določitev mestnih in primernih naselij, drugih gostonaseljenih območij in omrežij, ki bodo opremljena z javno dostopnimi polnilnimi mesti,

– ukrepe za doseganje ciljev, kot izhajajo iz predpisov Evropske unije,

– pilotne in demonstracijske projekte, promocijske in druge aktivnosti, potrebne za spodbujanje in lajšanje prehoda na alternativna goriva v prometu,

– terminski načrt,

– navedbo institucij, odgovornih za izvajanje akcijskega načrta,

– vire financiranja in

– kazalnike, ki omogočajo spremljanje doseganja ciljev in vrednotenje učinkov, ki prispevajo k energetskim in podnebnim ciljem.

(2) Akcijski načrt se posodablja glede na potrebe, izhaja-joč iz spremenjenih okoliščin in razvoja trga, na vsaka tri leta.

(3) Akcijski načrt na predlog ministrstva, pristojnega za prometno politiko (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada).

6. člen

(spremljanje in poročanje)

(1) Za spremljanje izvajanja akcijskega načrta in koordinacijo priprave poročil za poročanje Evropski komisiji skrbi ministrstvo. Ministrstvo na vsaka tri leta Evropski komisiji predloži poročilo o izvajanju akcijskega načrta. V tem poročilu se navedejo informacije, kot izhajajo iz Priloge I k Direktivi 2014/94/EU, po potrebi pa tudi ustrezna utemeljitev glede uspešnosti izpolnjevanja nacionalnih ciljev iz DCPS.

(2) Elektrooperaterja in Agencija za energijo v skladu z medsebojnim dogovorom pripravijo oceno potencialnega prispevka dvosmernega polnjenja k prodoru električne energije iz obnovljivih virov energije v elektroenergetski sistem ter ocenijo potencial vzpostavitve in delovanja digitalno povezanih polnilnih mest, ki bi električnim vozilom omogočila, da dodatno prispevajo k prožnosti energetskega sistema. Ocena se pripravi pri vsaki pripravi ali posodobitvi akcijskega načrta ter vsaj en mesec pred vsakokratno predložitvijo poročila iz prejšnjega odstavka Evropski komisiji.

III. poglavje: POLNILNA INFRASTRUKTURA ZA VOZILA, PLOVILA IN MIRUJOČE ZRAKOPLOVE

1. oddelek: Polnilna infrastruktura za cestna vozila

1. pododdelek: Splošne določbe

7. člen

(cilji za polnilno infrastrukturo)

(1) Nacionalni cilji glede minimalnega števila polnilnih mest in polnilnih postaj glede na moč in način polnjenja ter potrebna skupna izhodna moč polnilnih postaj glede na predvideno projekcijo registriranih električnih vozil v voznem parku se opredelijo v nacionalnem okviru politike, pri čemer se upošteva prispevek k podnebnim in energetskim ciljem.

(2) Cilji glede polnilne infrastrukture za lahka in težka vozila v urbanih vozliščih in na omrežju TEN-T, v smislu števila polnilnih parkov in polnilnih mest v teh polnilnih parkih, njihove medsebojne razdalje ter izhodne moči, se v nacionalnem okviru politike določijo v skladu z zavezujočimi cilji, ki jih za države članice določi Evropska unija.

(3) Pri določanju ciljev za polnilno infrastrukturo se upošteva celovita geografska pokritost mreže polnilne infrastrukture na državni, regionalni in lokalni ravni. Pri tem se pri prepoznavi potreb in načrtovanju vzpostavitve ali širitve mreže polnilne infrastrukture poleg zavez, ki jih določi Evropska unija, upoštevajo še vsaj naslednja merila:

– demografske značilnosti in poselitveni vzorec,

– prometni tokovi in dnevna obremenitev omrežja javnih cest,

– migracijski prometni tokovi med kraji in regijami ter čezmejni tranzitni promet,

– število električnih vozil v voznem parku in predvidena rast števila električnih vozil v prihodnjih letih,

– obstoječa javno dostopna polnilna infrastruktura,

– bližina in zmogljivost distribucijskega in prenosnega električnega omrežja ter potrebne ojačitve in širitve,

– ocena razmerja med javno dostopno in zasebno polnilno infrastrukturo,

– druga merila, ki vplivajo na potrebe po javno dostopni in zasebni polnilni infrastrukturi na določenem geografskem območju.

8. člen

(načrtovanje primernih lokacij polnilnih parkov visokih moči za hitro polnjenje ob omrežju javnih cest ter za polnilno infrastrukturo v občinah)

(1) Distribucijski operater in izvajalec gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona v sodelovanju z upravljavci javnih cest ter pristojnimi državnimi in lokalnimi organi pripravita državni načrt primernih lokacij polnilnih parkov, kjer priključne zmogljivosti omogočajo delovanje polnilnih parkov visokih moči za hitro polnjenje ob omrežju javnih cest. Državni načrt vsebuje tudi načrt lokacij za polnilno infrastrukturo mestnih občin iz prvega odstavka 9. člena tega zakona, lahko pa tudi ostalih občin, če izrazijo interes za sodelovanje in pri načrtovanju primernih lokacij upoštevajo določbe 9. člena tega zakona. Občine so dolžne na poziv izvajalca gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona ali distribucijskega operaterja pravočasno posredovati potrebne podatke za pripravo lokalnega načrta za polnilno infrastrukturo. Ministrstvo pripravi vsebinske usmeritve za pripravo lokalnih načrtov za polnilno infrastrukturo.

(2) Strokovna podlaga za pripravo državnega načrta primernih lokacij polnilnih parkov je načrtovalsko orodje izvajalca gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona. Primerne lokacije polnilnih parkov visokih moči se načrtujejo tako, da se najprej v največji mogoči meri izrabi že obstoječa podpora energetska, cestna in druga obstoječa infrastruktura ter znižajo stroški naložb v javno infrastrukturo ob hkratni zadovoljitvi potreb prometnega sektorja.

(3) Upravljavci javnih cest pripravljavcema državnega načrta primernih lokacij polnilnih parkov na njun poziv predložijo podatke oziroma seznam vseh lokacij obstoječih ter načrtovanih počivališč in parkirišč za težka in lahka vozila, ki jih upravljajo, enako velja za vse uvoze na ceste in izvoze z njih. Za navedene načrtovane objekte se štejejo objekti, kot izhaja iz naložbenih načrtov upravljavca javne ceste.

(4) Ministrstvo koordinira in usmerja delo za pripravo državnega načrta primernih lokacij polnilnih parkov ob omrežju državnih cest.

(5) Distribucijski operater načrtuje lokacije polnilnih parkov do 3 MW skupne izhodne moči, razen v posebnih primerih, če na lokaciji že obstaja zadostna priključna moč ali sta ojačitev in razširitev omrežja na tem območju že načrtovani v razvojnem načrtu distribucijskega sistema zaradi priključitve novih uporabnikov sistema oziroma naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije. Distribucijski operater v sodelovanju z upravljavci javnih cest pripravi nabor primernih lokacij in priključnih moči ter jih vključi v desetletni razvojni načrt distribucijskega sistema na področju, ki se nanaša na elektrifikacijo prometa.

(6) Izvajalec gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona načrtuje lokacije polnilnih parkov 3 MW ali več skupne izhodne moči v bližini prenosnega omrežja, lahko pa tudi za nižje izhodne moči, kadar v neposredni bližini lokacije ni zadostnih priključnih zmogljivosti na distribucijskem omrežju ter je takšen ukrep ekonomsko bolj ugoden, ker bi stroški ojačitve in širitve distribucijskega omrežja za potrebe priključitve polnilnih parkov presegli stroške neposredne priključitve na prenosno omrežje. Lokacije polnilnih parkov v bližini prenosnega omrežja se načrtujejo tako, da se prednostno omogoči priključitev polnilnega parka na prenosno omrežje z vzankanjem v obstoječe omrežje.

(7) Državni načrt primernih lokacij polnilnih parkov po predhodni odobritvi ministra, pristojnega za prometno politiko

(v nadaljnjem besedilu: minister), in ministra, pristojnega za energijo, objavita distribucijski operater in izvajalec gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona na digitalni platformi iz 41. člena tega zakona. Državni načrt v delu, ki se nanaša na lokalne načrte občin, pred posredovanjem ministru v odobritev potrdi tudi občina. Iz načrta morajo biti za posamezno lokacijo razvidni maksimalna priključna moč, stroški priključitve na omrežje ter maksimalno število polnilnih in parkirnih mest za lahka in težka vozila. Načrt se posodablja glede na razvoj trga in spremenjene okoliščine.

(8) Identificirane lokacije v potrjenem državnem načrtu iz prejšnjega odstavka so pogoj za priključitev javno dostopnih polnilnih mest na sistem, razen če je vlagatelj v polnilno infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: vlagatelj) pripravljen sam nositi nesorazmerne stroške priključitve zaradi povečanja zmogljivosti sistema.

(9) Priključitev javno dostopnih polnilnih parkov skupne izhodne moči vsaj 3 MW na prenosni ali distribucijski sistem je ob omrežju TEN-T dopustna za polnilne parke, ki jih vzpostavljata izvajalec gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona.

9. člen

(lokalni načrti za polnilno infrastrukturo)

(1) V okviru državnega načrta iz 8. člena tega zakona se za mestne občine pripravi lokalni načrt za polnilno infrastrukturo, s katerim se načrtuje vzpostavitev namenske polnilne infrastrukture za uporabo prekinljivih obnovljivih virov električne energije in omrežja javno dostopnih polnilnih mest za naslednje skupine končnih uporabnikov:

- izvajalce gospodarskih javnih služb in izvajalce javnega prevoza potnikov,
- prebivalce večstanovanjskih stavb, ki nimajo lastnih parkirnih mest oziroma nimajo možnosti polnjenja v stavbah ali njihovi neposredni okolici,
- sisteme souporabe osebnih avtomobilov,
- zaposlene v javnih ustanovah,
- uporabnike javnih parkirišč in parkirišč za tovorna vozila na urbanih območjih,
- druge uporabnike po presoji občine.

(2) Na seznam lokacij za polnilno infrastrukturo se prednostno uvrstijo lokacije, kjer so že obstoječa parkirna mesta in ustrezna priključna moč.

(3) Načrt lokacij, primernih za vzpostavitev polnilne infrastrukture, se načrtuje v digitalni obliki, ki omogoča prenos podatkov in interoperabilnost z digitalno platformo iz 41. člena tega zakona. Tehnične smernice za prenos podatkov iz načrta za polnilno infrastrukturo v digitalno platformo pripravi upravljavec digitalne platforme.

(4) Javno dostopna polnilna mesta, ki jih vzpostavijo lokalne skupnosti morajo biti digitalno povezana in imeti zagotovljeno redno vzdrževanje.

10. člen

(zagotavljanje zemljišč za javno dostopna polnilna mesta)

(1) Če je to nujno potrebno zaradi vzpostavitve mreže javno dostopnih polnilnih mest, ki se zagotavlja v okviru gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona, se zemljišča lahko razlastijo ali obremenijo za namen vzpostavitve polnilnega parka. Javna korist je izkazana z načrtom primernih lokacij polnilnih parkov skupne izhodne moči vsaj 3 MW, ki ga v skladu s 13. členom tega zakona potrdi vlada.

(2) Razlastitveni upravičenec je Republika Slovenija. Razlastitveni zavezanec je fizična ali pravna oseba, ki ima v lasti zemljišče.

(3) Občine in država ter druge pravne osebe, katerih edini ustanovitelj oziroma družbenik je država ali občina, so bodisi s prodajo bodisi z oddajo v najem ali na drug ustrezen način dolžne dati na voljo zemljišča, ki jih noben upravljavec trajno ne potrebuje za opravljanje svojih nalog, za namen vzpostavitve javno dostopnih polnilnih mest na lokacijah, kot so določene v

državnem načrtu primernih lokacij polnilnih parkov iz 8. člena tega zakona ali lokalnem načrtu za polnilno infrastrukturo iz 9. člena tega zakona.

11. člen

(enako obravnavanje vlagateljev pri oddaji in prodaji zemljišč v javni lasti)

(1) Pri upravljanju zemljišč za namene iz tretjega odstavka prejšnjega člena ali razpolaganju z njimi, razen če gre za vzpostavitev polnilnih parkov v okviru gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona, upravljavci stvarnega premoženja v javni lasti sklenejo pravni posel z zemljišči na podlagi preglednih in nediskriminatornih postopkov, ki v okviru meril za izbor najugodnejšega ponudnika upoštevajo naslednja merila:

- poslovni načrt in sposobnost za izvedbo naložbe v določenem časovnem obdobju,
- čas izpeljave projekta,
- višino ponujene cene najema ali nakupa zemljišča,
- predvideno število novih zaposlitev v povezavi s projektom,
- druge storitvene aktivnosti, ki povečajo privlačnost lokacije, kot so gostinske storitve in počivališča, toailete ter drugi smiselni objekti in storitve,
- možnost integracije naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije v sistem oskrbe z električno energijo na lokaciji.

(2) Pri pripravi razpisa za oddajo ali prodajo zemljišč je treba zagotoviti ustrezno pokritost mreže javno dostopnih polnilnih mest. Če je mogoče, je treba združiti ekonomsko privlačne in manj privlačne lokacije v sklope, ki so samostojen predmet razpisa.

(3) Lokacije, ki so predmet razpisa, se razvrstijo v kategorije glede na objektivna merila, kot so število prebivalcev, povprečni letni dnevni promet, migracijski tokovi ter drugi dejavniki, ki vplivajo na pogostost polnjenja na določeni lokaciji in ekonomsko privlačnost lokacij.

2. pododdelek: Zagotavljanje in upravljanje podporne infrastrukture ter priključnih zmogljivosti v polnilnih parkih visokih moči za hitro polnjenje skupne izhodne moči vsaj 3 MW

12. člen

(gospodarska javna služba zagotavljanja in upravljanja podporne infrastrukture ter priključnih zmogljivosti v polnilnih parkih visokih moči za hitro polnjenje skupne izhodne moči vsaj 3 MW)

(1) Dejavnost zagotavljanja in upravljanja podporne infrastrukture ter priključnih zmogljivosti v polnilnih parkih visokih moči za hitro polnjenje skupne izhodne moči vsaj 3 MW ter v primeru, kot izhaja iz šestega odstavka 8. člena tega zakona, izjemoma tudi nižjih izhodnih moči, je obvezna državna gospodarska javna služba.

(2) Vlada podeli koncesijo za izvajanje gospodarske javne službe iz prejšnjega odstavka gospodarski družbi, ki je neposredno ali posredno v stoo odstotni državni lasti, po pravilih, ki veljajo za podelitev koncesije med subjekti v javnem sektorju, kot je to urejeno v zakonu, ki ureja nekatere koncesijske pogodbe (v nadaljnjem besedilu: izvajalec).

(3) Zagotavljanje podporne infrastrukture ter priključnih zmogljivosti obsega naloge, ki so potrebne, da se zagotovi in izvede infrastrukturna ureditev polnilnega parka, zlasti pa:

- identificiranje primernih lokacij polnilnih parkov za električna vozila in potrebnih priključnih moči;
- pridobivanje zemljišč, ki spadajo v ureditveno območje polnilnega parka, vključno z dostopom do javne ceste;
- zagotovitev opremljenosti polnilnega parka s podporno infrastrukturo;
- zagotovitev priključka, s katerim je polnilni park priključen na električno omrežje, kadar priključitve ni mogoče izvesti z vzankanjem.

(4) Upravljanje podporne infrastrukture ter priključnih zmogljivosti obsega naloge, ki so potrebne, da se na območju polnilnega parka organizira trajno in nemoteno izvajanje dejavnosti polnjenja, kar obsega zlasti:

- dodeljevanje polnilnih mest in zmogljivosti priključne moči za namene polnjenja električnih vozil;
- urejanje pogodbenih razmerij z vlagatelji pri uporabi dodeljenih zmogljivosti za namene polnjenja električnih vozil;
- usklajevanje dejavnosti za nemoteno vzpostavitev in delovanje polnilnih mest;

- skrb, da je na območju polnilnega parka omogočeno trajno izvajanje dejavnosti, potrebnih za nemoteno polnjenje električnih vozil;

- vzdrževanje podporne elektroenergetske infrastrukture znotraj polnilnega parka ter izvajanje aktivnosti za zagotovitev varnega in zanesljivega obratovanja;

- skrb za razvoj polnilnega parka;
- predpisovanje splošnih pogojev za uporabo polnilnega parka za izvajanje potrebnih dejavnosti za nemoteno polnjenje električnih vozil ali druge gospodarske dejavnosti.

(5) Izvajalec vzpostavi, vodi in vzdržuje načrtovalsko orodje za identificiranje primernih lokacij polnilnih parkov visokih moči za električna vozila ter okvirno določi zmogljivost polnjenja polnilnih parkov.

(6) Izvajalec organizira digitalno platformo za spodbujanje naložb v polnilno infrastrukturo, kot izhaja iz 41. člena tega zakona.

(7) Izvajalec pripravlja smernice in mnenja v postopkih priprave prostorskih aktov za področje polnilne infrastrukture visokih moči v skladu z zakonom, ki ureja prostor.

(8) Vlada določi način in pogoje opravljanja gospodarske javne službe iz tega člena in sklene z izvajalcem koncesijsko pogodbo, v kateri uredita medsebojna razmerja v zvezi z izvajanjem obvezne gospodarske javne službe, kot to določa zakon, ki ureja gospodarske javne službe, zlasti pa še:

- obseg storitev;
- način in roke izpolnjevanja medsebojnih pogodbenih obveznosti;
- način finančnega in strokovnega nadzora nad izvajanjem gospodarske javne službe, ki je predmet pogodbe, in vsebino poročil, ki jih izvajalec obvezne gospodarske javne službe posreduje ministrstvu.

13. člen

(potrditev načrta primernih lokacij polnilnih parkov izhodne moči vsaj 3 MW)

(1) Izvajalec k predlogu državnega načrta primernih lokacij polnilnih parkov izhodne moči vsaj 3 MW pridobi soglasje pristojnega elektrooperaterja, ki upravlja sistem, na katerega bodo neposredno priključeni polnilni parki, ter odobritev ministrov iz sedmega odstavka 8. člena tega zakona. Če je potrebna razlastitev zemljišč na ureditvenem območju polnilnega parka ali umestitev v državni prostorski načrt, mora načrt v tem delu potrditi tudi vlada.

(2) Predlog državnega načrta primernih lokacij polnilnih parkov izhodne moči vsaj 3 MW poleg informacij iz sedmega odstavka 8. člena tega zakona vsebuje tudi informacije o velikosti ureditvenega območja polnilnega parka in zemljiščih na območju polnilnega parka.

(3) Izvajalec predlog državnega načrta primernih lokacij polnilnih parkov izhodne moči vsaj 3 MW, preden ga pošlje ministrstvu oziroma vladi, javno objavi ter zainteresiranim vlagateljem omogoči podajo mnenj glede zmogljivosti polnilnega parka ter načrtovanih spremljajočih aktivnosti na teh lokacijah ali drugih, za razvoj polnilnega parka pomembnih elementov. Predlog državnega načrta mora biti javno dostopen na spletni strani izvajalca za podajo komentarjev vsaj 30 dni. Izvajalec z javno razgrnitvijo predloga državnega načrta pisno seznanila lastnike zemljišč na ureditvenem območju polnilnega parka in lastnike zemljišč, na katerih je predvidena izgradnja podporne infrastrukture, ki je potrebna za delovanje polnilnega parka.

14. člen

(ureditveno območje polnilnega parka)

(1) Ureditveno območje polnilnega parka je območje, namenjeno polnjenju električnih vozil, ki obsega:

- zemljišča, namenjena postavitvi polnilnih postaj s pripadajočimi parkirnimi površinami;

- zemljišča, namenjena pozidavi z gradbenimi inženirskimi objekti, ki so potrebni za obratovanje polnilnega parka.

(2) Izvajalec za posamezno ureditveno območje polnilnega parka zagotovi pripravo investicijskega programa, ki ga potrdi minister.

15. člen

(pridobivanje zemljišč na ureditvenem območju polnilnega parka)

(1) Pravne posle za pridobitev lastninske pravice ali drugih pravic na tujem zemljišču, ki se nahajajo na potrjenih lokacijah iz državnega načrta oziroma na katerih je predvidena izgradnja podporne infrastrukture, ki je potrebna za delovanje polnilnega parka, sklepa izvajalec v svojem imenu in za svoj račun.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek izvajalec sklepa posle v imenu in za račun Republike Slovenije, kadar se sredstva za pridobitev lastninske pravice ali drugih pravic na tujem zemljišču zagotavljajo v državnem proračunu iz naslova letne dajatve za motorna vozila.

(3) Občine in država ter druge pravne osebe, katerih edini ustanovitelj oziroma družbenik je država ali občina, so bodisi s prodajo bodisi z oddajo v najem ali na drug ustrezen način izvajalcu dolžne dati na voljo zemljišča, ki jih noben upravljavatelj trajno ne potrebuje za opravljanje svojih nalog, za namen vzpostavitve polnilnih parkov na potrjenih lokacijah iz 13. člena tega zakona. Navedena obveznost velja tudi za zemljišča, ki jih država razlasti za namen iz prvega odstavka 10. člena tega zakona.

(4) Ne glede na določbe zakona, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti, lahko država ali občina zemljišča v njuni lasti, ki so določena v potrjenem državnem načrtu primernih lokacij iz 13. člena tega zakona, izvajalcu:

- brezplačno odsvoji;
- proda z neposredno pogodbo po ocenjeni vrednosti pooblaščenega cenilca, ki je imenovan na podlagi zakona, ki ureja revidiranje;
- sklene neposredno pogodbo o oddaji zemljišča v najem ali ustanovitvi stavbne pravice.

(5) Če polnilni park na zemljiščih iz prejšnjega odstavka ne začne obratovati v treh letih od sklenitve pravnega posla, s katerim je izvajalec pridobil zemljišče, mora izvajalec pod istimi pogoji in brez bremen ponuditi zemljišče prejšnjemu lastniku ali lastniku predlagati prenehanje pravice do uporabe zemljišča.

16. člen

(dodeljevanje priključnih zmogljivosti za polnilna mesta)

(1) Izvajalec zagotavlja zainteresiranim vlagateljem do stop do polnilnega parka na podlagi sklepanja pogodb o zakupu priključne zmogljivosti za polnilna mesta, ki vključuje tudi pravico do uporabe pripadajočega prostora za namestitvev polnilne postaje s parkiriščem. Pogodbe o zakupu priključne zmogljivosti za polnilna mesta se sklepajo za čas, ki je potreben, da se vlagatelju omogočijo stabilnost in varnost naložbe, možnost učinkovitega in varnega financiranja naložbe ter povrnitev vložkov, vendar ne več kot 15 let za lahka vozila in 20 let za težka vozila.

(2) Priključne zmogljivosti za polnilna mesta se dodeljujejo v preglednem, nediskriminatornem in tržno zasnovanem postopku ter na način, ki spodbuja konkurenco med upravljavci polnilnih mest.

(3) V polnilnem parku lahko pridobi priključne zmogljivosti za polnilna mesta več vlagateljev. Izvajalec pri pripravi razpisov za pridobitev priključnih pravic razpoložljive zmogljivosti razdeli

v sklope, tako da je vlagateljem omogočena prijava na enega ali več sklopov. Izvajalec pri oddaji priključnih zmogljivosti lahko združuje tudi različne lokacije v sklope, tako da kombinira ekonomsko manj privlačne in ekonomsko bolj privlačne lokacije.

(4) Izvajalec po javnem pooblastilu sprejme pravila, s katerimi določi standardizirane tipe zakupnih razmerij, postopek in metodologijo za dodeljevanje priključne zmogljivosti in oblikovanje izklicne cene zakupa ter splošne pogoje za uporabo polnilnega parka. Izvajalec mora pred sprejetjem pravil opraviti javno posvetovanje z zainteresiranimi stranmi o osnutku predloga pravil. Javno posvetovanje ne sme biti krajše od 30 dni in mora omogočati, da zainteresirane strani podajo svoje predloge in pripombe na osnutek predloga pravil.

(5) Pred objavo pravil iz prejšnjega odstavka izvajalec pridobi soglasje ministra.

17. člen

(pravica do uporabe sistema)

(1) Vlagatelj na podlagi pogodbe o zakupu priključne zmogljivosti za polnilna mesta pridobi pravico do priključitve na sistem v okviru dodeljene priključne moči in trajanja pogodbe. Veljavnost soglasja za priključitev in pogodbe o uporabi sistema je vezana na veljavnost pogodbe o zakupu priključne zmogljivosti za polnilna mesta.

(2) Ne glede na določbe zakona, ki ureja oskrbo z električno energijo, elektrooperater odklopi uporabnikovo polnilno mesto brez predhodnega obvestila od omrežja, če uporabniku sistema iz katerega koli razloga preneha veljati pogodba o zakupu priključne zmogljivosti za to polnilno mesto.

18. člen

(namenskost priključnih zmogljivosti za polnilna mesta)

(1) Pravice do uporabe priključne zmogljivosti za polnilna mesta, ki je dodeljena vlagatelju, ni dovoljeno prenesti na drugo osebo ali je uporabiti za drug namen.

(2) Priključne zmogljivosti za polnilna mesta se uporabijo izključno za vzpostavitev polnilnih mest za električna vozila in spremljajoče aktivnosti, kot so objekti in storitve, ki povečujejo privlačnost lokacije in izboljšujejo uporabniško izkušnjo, ter za priključitve proizvodnih naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije, če bodo te neposredno povezane z izrabo obnovljivih virov energije v prometu, vključno z vodikom.

(3) Izvajalec lahko v celoti ali delno prekliče dodeljeno priključno zmogljivost za polnilna mesta, če je imetnik ne izkorišča več kot pet mesecev ali če je v tem času ne izkorišča v zadostnem obsegu, kar podrobneje uredi izvajalec v splošnih pogojih za uporabo polnilnega parka. Imetnik izgubi pravico do priključne zmogljivosti v trenutku, ko je ta prerezporejena drugemu imetniku v skladu s splošnimi pogoji za uporabo polnilnega parka, ki jih določi izvajalec.

19. člen

(zagotavljanje podatkov za načrtovalsko orodje)

(1) Za izvajanje naloge iz petega odstavka 12. člena tega zakona upravljavci podatkovnih baz, ki niso javno dostopne, izvajalcu pošljejo podatke, ki so obvezni vhodni parametri za delovanje načrtovalskega orodja, in sicer:

– distribucijski operater oziroma podjetja, na katera je distribucijski operater prenesel izvajanje naloge gospodarske javne službe dejavnost distribucijskega operaterja, ter sistemski operater: podatke o topologiji omrežja, obremenitvah, prevzemu energije, zmogljivosti omrežja ter načrtovanih naložbah v razširitvi in ojačitve omrežja;

– upravljavci javnih cest: podatke o prometnih tokovih, dnevnih obremenitvah, tranzitnih tokovih, povprečnem letnem dnevnem prometu in migracijskih tokovih, ločeno za lahka in težka vozila, če se zbirajo ločeno, o poteku cestnega omrežja in načrtovanih naložbah v razširitve cestnih omrežij, vključno s

počivališči za lahka vozila ter varnimi in varovanimi počivališči za težka vozila;

– upravljavci javnih komunikacijskih omrežij in javnih parkirnih površin: podatke o vrsti in trasi komunikacijskega omrežja ter podatke o zemljiščih, na katerih so urejene javne parkirne površine.

(2) Upravljavec podatkovne baze iz prejšnjega odstavka izvajalcu pošlje podatke, ki ne vključujejo osebnih podatkov, tako da mu omogoči neposreden dostop do podatkov in njihov prevzem prek omrežnih storitev ali z uporabo računalniških orodij, če pa to ni mogoče, mu jih pošlje v digitalni obliki.

(3) Izvajalec lahko za namene iz petega odstavka 12. člena tega zakona v načrtovalsko orodje brezplačno vključuje in med seboj povezuje naslednje podatke:

– iz registra nepremičnin, ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije, na podlagi katastrske občine in parcelne številke ali naslova: podatke o parcelah iz zemljiškega katastra, podatke o stavbah in delih stavb iz katastra stavb ter druge podatke o lastnostih parcel, stavb in delov stavb;

– iz zbirke prostorskih aktov, zbirke podatkov o graditvi objektov, evidence stavbnih zemljišč in evidence dejanske rabe poseljenih zemljišč, ki jih vodi ministrstvo, pristojno za prostor, na podlagi katastrske občine in parcelne številke, številke stavbe ali dela stavbe, če obstaja, ali naslova: podatke o prostorskih aktih, ki se vodijo v zbirki prostorskih aktov, podatke o graditvi objektov, ki se vodijo v zbirki podatkov o graditvi objektov, podatke o stavbnih zemljiščih, ki se vodijo v evidenci stavbnih zemljišč, ter podatke o poseljenih zemljiščih, ki se vodijo v evidenci dejanske rabe poseljenih zemljišč;

– iz zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture, ki ga vodi Geodetska uprava Republike Slovenije, na podlagi katastrske občine in parcelne številke: podatke o vrstah in legi omrežij in objektov gospodarske javne infrastrukture in omrežne priključne točke javnega komunikacijskega omrežja.

(4) Izvajalec z upravljavci podatkovnih baz iz prvega in tretjega odstavka tega člena sklene sporazum, s katerim se določijo vsebina podatkov, način zagotavljanja dostopa, varnost podatkov, časovno osveževanje in drugi parametri, pomembni za delovanje načrtovalskega orodja.

20. člen

(financiranje gospodarske javne službe in nadzor nad njenim izvajanjem)

(1) Dejavnost gospodarske javne službe se financira iz: – prihodka od zakupa priključnih zmogljivosti za polnilna mesta,

– prihodka od oddaje zemljišč za dejavnosti polnjenja in za spremljajoče aktivnosti.

(2) Za izvajanje nalog iz petega in šestega odstavka 12. člena tega zakona ministrstvo z izvajalcem sklene neposredno pogodbo o izvedbi javnega naročila, skladno s pravili javnega naročanja. Sredstva za financiranje teh nalog se zagotavlja v proračunskih sredstvih ministrstva.

(3) Izvajalec v skladu z računovodskimi standardi vodi ločene računovodske evidence za dejavnost gospodarske javne službe po tem zakonu in mora v pojasnilih k računovodskim izkazom razkriti ločene računovodske izkaze po posameznih dejavnostih. Sredstva iz prvega odstavka tega člena, ki jih izvajalec prejme za opravljanje gospodarske javne službe po tem zakonu, se ne smejo prenesti na drugo področje dejavnosti izvajalca. Prav tako se stroški in sredstva (opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva) ter obveznosti gospodarske javne službe po tem zakonu ne smejo prenesti na druge dejavnosti izvajalca.

(4) Za vodenje ločenih računovodskih evidenc po posameznih dejavnostih mora izvajalec skladno z računovodskimi standardi v svojih notranjih aktih opredeliti sodila za razporejanje sredstev in obveznosti, stroškov in odhodkov ter prihodkov, ki jih upoštevajo pri vodenju računovodskih evidenc in pripravi ločenih računovodskih izkazov. Ista sodila se uporabljajo dosledno vsako poslovno leto.

(5) Ustreznost sodil in pravilnost njihove uporabe enkrat letno, ob letni reviziji računovodskih izkazov, preveri revizor in poda pisno mnenje.

(6) Nadzor nad izvajanjem gospodarske javne službe in njenim financiranjem izvaja ministrstvo.

3. pododdelek: *Polnilna infrastruktura*

21. člen

(deležniki na polnilni infrastrukturi za električna vozila)

(1) Vsako javno dostopno polnilno mesto mora imeti upravljavca polnilnega mesta in ponudnika storitev polnjenja, ki sta vpisana v register identifikacijskih kod v skladu z 31. členom tega zakona. Upravljavca polnilnega mesta in ponudnik storitev polnjenja je lahko ista oseba.

(2) Lastnik javno dostopnih polnilnih mest, ki so bila sofinancirana iz javnih sredstev, vključno s sredstvi iz proračuna Evropske unije, zagotavlja delovanje polnilnih mest še vsaj pet let po zaključku projekta oziroma po zaključku javnega razpisa, iz katerega so bila sofinancirana.

22. člen

(obveznosti upravljavca polnilnega mesta)

(1) Upravljavca polnilnega mesta na javno dostopnih polnilnih mestih uporabnikom električnih vozil omogoči priložnostno polnjenje, ne da bi se morali registrirati ali skleniti pogodbo z upravljavcem polnilnega mesta ali ponudnikom storitve polnjenja. Priložnostna cena in vsi njeni sestavni deli morajo biti končnim uporabnikom znani pred začetkom polnjenja.

(2) Upravljavca polnilnega mesta na plačljivih javno dostopnih polnilnih mestih visokih moči 43 kW in več omogoči priložnostno polnjenje z uporabo plačilnega instrumenta prek terminalov in naprav, ki se uporabljajo za plačilne storitve, vključno z vsaj eno od naslednjih možnosti:

- čitalniki plačilnih kartic,
- naprave z brezstično funkcijo, ki lahko preberejo vsaj plačilne kartice.

(3) En plačilni terminal ali naprava iz prejšnjega odstavka se lahko uporablja za izvajanje plačilnih transakcij za več polnilnih mest v polnilnem parku.

(4) Cene, ki jih upravljavci polnilnih mest na javno dostopnih polnilnih mestih zaračunajo ponudnikom storitev polnjenja, in cene, ki jih ponudniki storitev polnjenja zaračunavajo končnim uporabnikom, morajo biti primerne, lahko in jasno primerljive, pregledne in nediskriminatorne. Kadar je ustrezno, se lahko cene razlikujejo le sorazmerno, v skladu z objektivno utemeljitvijo. Vlada lahko zaradi zaščite potrošnikov sprejme ukrepe regulacije cen polnjenja na javno dostopnih polnilnih mestih, kot so določitev elementov cene in regulacija sestavin cene, določitev mehanizma cene ali določitev najvišje cene. Pri oblikovanju regulacije cen se smiselno upoštevajo določbe zakona, ki ureja kontrolo nad cenami blaga in storitev.

(5) Upravljavca polnilnega mesta na javno dostopnih polnilnih mestih zagotovi:

- da polnilno mesto izpolnjuje predpisane tehnične zahteve, je varno za končnega uporabnika ter je redno testirano in ima vsa veljavna dovoljenja, kot izhaja iz tega zakona in podzakonskih aktov, izdanih na podlagi tega zakona;
- da je polnilno mesto opremljeno z ustrezno programsko opremo, ki zagotavlja:

- a) možnost polnjenja električnih vozil, vključno s priključnimi hibridnimi vozili,
- b) pošiljanje podatkov na nacionalno točko dostopa,
- c) varno komunikacijo za zaščito pošiljanja podatkov predvsem o končnih uporabnikih in poravnava,
- č) identifikacijo končnega uporabnika,
- d) druge zahteve kot izhajajo iz podzakonskih aktov, izdanih na podlagi tega zakona glede tehničnih zahtev za polnilna mesta;

- da je običajno polnilno mesto opremljeno z ustrezno programsko opremo, ki zagotavlja lokalno in oddaljeno upravljanje polnilne moči oziroma pametno polnjenje;

- da je polnilno mesto opremljeno z interoperabilnim naprednim sistemom za merjenje, ki zagotavlja sprotne merjenje električne energije in pošiljanje podatkov, kot je to opredeljeno v zakonu, ki ureja oskrbo z električno energijo;

- pošiljanje ločenih podatkov o uporabi energije za storitve polnjenja in za delovanje polnilnega mesta elektrooperaterju, ponudnikom mobilnostnih storitev, dobaviteljem električne energije, agregatorjem in ministrstvu, pristojnemu za energijo;
- da se električna energija, dobavljena polnilnemu mestu, uporabi zgolj za polnitev električnih vozil;

- namestitvev in overjanje merilnikov izhodne električne energije v skladu z zakonom, ki ureja področje meroslovja;

- da je polnilno mesto vpisano v register identifikacijskih kod in da je omogočena izmenjava podatkov z nacionalno točko dostopa v skladu z določbami tega zakona.

2. oddelek: **Infrastruktura za oskrbo plovil z električno energijo z obale**

23. člen

(oskrba plovil z električno energijo z obale v tovornem pristanišču Koper)

(1) Cilji za oskrbo plovil z električno energijo z obale se v tovornem pristanišču Koper določijo v nacionalnem okviru politike v skladu z zavezujočimi cilji, ki jih za države članice določi Evropska unija.

(2) Subjekt, na katerega je upravljavca tovornega pristanišča Koper prenesel pravice in obveznosti opravljanja pristaniških dejavnosti, vodenja, razvoja in rednega vzdrževanja pristaniške infrastrukture na območju tovornega pristanišča Koper, zagotovi izvedbo ukrepov za doseganje zavezujočih ciljev iz prejšnjega odstavka v sodelovanju s sistemskim operaterjem prenosnega omrežja na območju Republike Slovenije.

(3) Naprave za dobavo električne energije z obale za plovila za pomorski promet, vzpostavljene ali obnovljene po 18. novembru 2017, morajo izpolnjevati tehnične zahteve iz točke 1.7 Priloge II k Direktivi 2014/94/EU.

3. oddelek: **Infrastruktura za oskrbo mirujočih letal z električno energijo**

24. člen

(obveznosti za upravljavce letališč)

(1) Upravljavci letališč na ozemlju Republike Slovenije, ki so del omrežja TEN-T, zagotovijo oskrbo mirujočih letal z električno energijo na vseh položajih zrakoplova v kontaktnem polju, ki se uporabljajo za komercialni zračni prevoz, in na vseh položajih zrakoplova v predpolju, ki se uporabljajo za komercialni zračni prevoz.

(2) Upravljavci letališč zagotovijo, da električna energija za oskrbo mirujočih zrakoplovov iz prejšnjega odstavka prihaja iz električnega omrežja ali se proizvaja na kraju samem, pri čemer se za proizvodnjo električne energije na kraju samem ne smejo uporabiti fosilna goriva.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena so iz obveznosti po tem členu lahko izvzeta manjša letališča, če to dopušča predpis Evropske unije, ki določa zavezujoče cilje za infrastrukturo za alternativna goriva. Izjeme za manjša letališča predpiše vlada v okviru meril, ki jih določa predpis Evropske unije.

IV. poglavje: **OSKRBOVALNA INFRASTRUKTURA ZA VOZILA IN PLOVILA NA ZEMELJSKI PLIN**

25. člen

(cilji za oskrbovalno infrastrukturo za vozila na zemeljski plin)

(1) Cilji na področju oskrbe vozil s SZP in UZP se v nacionalnem okviru politike določijo v skladu z zavezujočimi cilji, ki jih za države članice določi Evropska unija.

(2) Cilji za oskrbovalno infrastrukturo za UZP na omrežju TEN-T se v nacionalnem okviru politike načrtujejo tako, da se zagotovi ustrezno število javno dostopnih oskrbovalnih mest, ki omogočajo, da težka vozila lahko krožijo po Evropski uniji.

(3) Pri načrtovanju ciljev za oskrbovalno infrastrukturo za vozila na zemeljski plin, ki presegajo minimalne zavezujoče cilje, ki jih za Republiko Slovenijo določi Evropska unija, se obvezno upoštevata potencialni delež zamenjave zemeljskega plina z obnovljivimi plini na načrtovani polnilni infrastrukturi ter prispevek k doseganju ciljev na področju obnovljivih virov energije v prometu.

26. člen

(oskrba plovil z UZP v morskih pristaniščih jedrnega omrežja TEN-T)

(1) Cilji za oskrbovalno infrastrukturo za UZP na omrežju TEN-T se v nacionalnem okviru politike načrtujejo tako, da je v morskih pristaniščih jedrnega omrežja TEN-T na voljo ustrezno število oskrbovalnih mest za UZP, da se omogoči promet morskimi ladjami v jedrnem omrežju TEN-T, pri čemer se upoštevajo dejanske tržne potrebe.

(2) Za zagotovitev oskrbe plovil z UZP v jedrnem omrežju TEN-T ministrstvo po potrebi sodeluje s sosednjimi državami članicami, da se zagotovi ustrezna pokritost jedrnega omrežja TEN-T.

27. člen

(obveznosti upravljavca oskrbovalnega mesta za zemeljski plin)

(1) Upravljavec oskrbovalnega mesta zagotovi, da je javno dostopno oskrbovalno mesto, ki ga upravlja, v skladu s predpisanimi tehničnimi zahtevami, varno za končnega uporabnika ter je redno testirano in ima vsa veljavna dovoljenja.

(2) Javno dostopna oskrbovalna mesta morajo omogočati končnim uporabnikom tudi možnost priložnostne oskrbe z zemeljskim plinom, ne da bi morali skleniti pogodbo z upravljavcem oskrbovalnega mesta ali ponudnikom storitve oskrbe z zemeljskim plinom. Priložnostna cena in vsi njeni sestavni deli morajo biti končnim uporabnikom znani pred začetkom oskrbe z gorivom.

(3) Cene, ki jih upravljavci oskrbovalnih mest na javno dostopnih oskrbovalnih mestih zaračunavajo končnim uporabnikom, morajo biti primerne, lahko in jasno primerljive, pregledne in nediskriminatorne. Kadar je ustrezno, se lahko cene razlikujejo le sorazmerno, v skladu z objektivno utemeljitvijo.

(4) Upravljavec oskrbovalnega mesta registrira oskrbovalna mesta in pošlje podatke nacionalni dostopni točki v skladu z določbami tega zakona.

(5) Če oskrbovalno mesto nima upravljavca oskrbovalnega mesta, obveznosti upravljavca oskrbovalnega mesta po tem zakonu izvaja lastnik oskrbovalne infrastrukture.

V. poglavje: OSKRBOVALNA INFRASTRUKTURA ZA VODIK

28. člen

(cilji za oskrbovalno infrastrukturo za vodik)

(1) Cilji na področju oskrbe prometa z vodikom se v nacionalnem okviru politike določijo v skladu z zavezujočimi cilji, ki jih za države članice določi Evropska unija.

(2) Pri načrtovanju ciljev za oskrbovalno infrastrukturo za vodik se v največji meri upošteva zmožnost oskrbe z vodikom, proizvedenim iz obnovljivih virov energije.

(3) Za čim boljšo izrabo presežkov električne energije iz omrežja ali električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije, se predvidi možnost oskrbe z vodikom na identificiranih lokacijah, kot izhajajo iz državnega načrta primernih lokacij polnilnih parkov izvajalca gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona.

29. člen

(obveznosti upravljavca oskrbovalnega mesta za vodik)

(1) Upravljavec oskrbovalnega mesta zagotovi, da je javno dostopno oskrbovalno mesto, ki ga upravlja v skladu s predpisanimi tehničnimi zahtevami, varno za končnega uporabnika ter je redno testirano in ima vsa veljavna dovoljenja.

(2) Javno dostopna oskrbovalna mesta morajo omogočati končnim uporabnikom tudi možnost priložnostne oskrbe z vodikom, ne da bi morali skleniti pogodbo z upravljavcem oskrbovalnega mesta ali ponudnikom storitve oskrbe z vodikom. Priložnostna cena in vsi njeni sestavni deli morajo biti končnim uporabnikom znani pred začetkom oskrbe z gorivom.

(3) Cene, ki jih upravljavci oskrbovalnih mest na javno dostopnih oskrbovalnih mestih zaračunavajo končnim uporabnikom, morajo biti primerne, lahko in jasno primerljive, pregledne in nediskriminatorne. Kadar je ustrezno, se lahko cene razlikujejo le sorazmerno, v skladu z objektivno utemeljitvijo.

(4) Upravljavec oskrbovalnega mesta registrira oskrbovalno mesto in pošlje podatke nacionalni dostopni točki v skladu z določbami tega zakona.

(5) Če oskrbovalno mesto nima upravljavca oskrbovalnega mesta, obveznosti upravljavca oskrbovalnega mesta po tem zakonu izvaja lastnik oskrbovalne infrastrukture.

VI. poglavje: TEHNIČNE ZAHTEVE ZA VZPOSTAVITEV, DELOVANJE IN VZDRŽEVANJE POLNILNE IN OSKRBOVALNE INFRASTRUKTURE

30. člen

(tehnične zahteve)

(1) Javno dostopna infrastruktura za alternativna goriva v prometu lahko obratuje samo, če izpolnjuje vse tehnične zahteve za polnilna mesta ter oskrbovalna mesta za vodik in zemeljski plin, kot izhaja iz Priloge II Direktive 2014/94/EU in tehničnih predpisov, izdanih na podlagi tega ali drugih zakonov.

(2) Ministrstvo na svoji spletni strani objavi in redno posodablja harmonizirane standarde, kot izhajajo iz Direktive 2014/94/EU.

(3) Minister:

– za načrtovanje, gradnjo, postavitve, varno delovanje in redno vzdrževanje polnilne in oskrbovalne infrastrukture za alternativna goriva v prometu predpiše tehnične zahteve, ki niso zajete s predpisi Evropske unije iz prvega in drugega odstavka tega člena ali za katere ne obstajajo harmonizirani standardi, da se zagotovijo varnost in zanesljivost obratovanja polnilne in oskrbovalne infrastrukture ter njena varna uporaba, in določi način izvedbe postopkov predpisanih pregledov ter postopkov za ugotavljanje skladnosti s predpisanimi zahtevami in dokumentacijo, ki je potrebna v zvezi s tem;

– za polnilne postaje in polnilna mesta predpiše tehnične zahteve, ki niso zajete s predpisi Evropske unije iz prvega in drugega odstavka tega člena ali za katere ne obstajajo harmonizirani standardi glede delovanja ali funkcionalnosti, ki omogočajo pametno polnjenje oziroma dinamično prilagajanje odjema električne energije ter kibernetsko varnost in delujejo na določene načine za zaščito stabilnosti električnega omrežja in za zaščito potrošnikov, ter določi način izvedbe postopkov za ugotavljanje skladnosti s predpisanimi zahtevami in dokumentacijo, ki je potrebna v zvezi s tem.

(4) Za zagotovitev varne uporabe oskrbovalnih mest za SZP, UZP in vodik se izvajajo uvodni in periodični pregledi na način, kot jih določa predpis, ki ureja preizkušanje opreme pod tlakom.

(5) Za ugotavljanje skladnosti polnilne in oskrbovalne infrastrukture za alternativna goriva s tehničnimi zahtevami iz tega zakona se uporabljajo določbe zakona, ki ureja tehnične zahteve za proizvode in ugotavljanje skladnosti.

VII. poglavje: REGISTRACIJA INFRASTRUKTURE
ZA ALTERNATIVNA GORIVA IN POŠILJANJE PODATKOV
NA NACIONALNO TOČKO DOSTOPA

1. oddelek: **Registracija in vodenje registra infrastrukture
za alternativna goriva**

31. člen

(registracija in javne evidence)

(1) Ministrstvo vodi register identifikacijskih kod (v nadaljnjem besedilu: ID-koda) za deležnike ter polnilno in oskrbovalno infrastrukturo za alternativna goriva, v katerega se vpisujejo podatki o polnilnih in oskrbovalnih mestih, upravljavcih polnilnih in oskrbovalnih mest ter ponudnikih storitev polnjenja oziroma oskrbovanja.

(2) Z vpisom v register ID-kod se posameznemu polnilnemu in oskrbovalnemu mestu, upravljavcu polnilnega oziroma oskrbovalnega mesta ter ponudniku storitev polnjenja oziroma oskrbovanja na tem polnilnem oziroma oskrbovalnem mestu podeli ID-koda.

(3) Register ID-kod za javno dostopna polnilna in oskrbovalna mesta je javen, razen osebnih podatkov, in se vodi v elektronski obliki.

32. člen

(obveznost registracije)

(1) Vpis v register ID-kod izvedejo upravljavci polnilnih in oskrbovalnih mest za javno dostopna polnilna oziroma oskrbovalna mesta ter ponudniki storitev polnjenja z električno energijo in ponudniki storitev oskrbe z vodikom in zemeljskim plinom. Vpis v register ID-kod je pogoj za obratovanje polnilnih in oskrbovalnih mest.

(2) Obveznost registracije iz prejšnjega odstavka velja tudi za upravljavce zasebnih polnilnih in oskrbovalnih mest, če so sofinancirana iz javnih sredstev.

(3) Za namen vodenja registra ID-kod register vsebuje najmanj naslednje podatke o zavezancih za registracijo:

1. enolično ID-kodo,

2. osebno ime in stalno prebivališče fizične osebe oziroma firmo in sedež pravne osebe ali samostojnega podjetnika posameznika,

3. davčno številko.

(4) Zavezanci za registracijo ID-kod vse spremembe podatkov, ki nastanejo po prvi registraciji, sporočijo ministrstvu najpozneje v 30 dneh po nastanku spremembe. Po odjavi polnilnega oziroma oskrbovalnega mesta iz registra se osebni podatki iz registra izbrišejo.

(5) Minister podrobneje določi vrste ID-kod, zavezance za registracijo in vsebino vloge za registracijo ter podrobneje uredi izdajanje ID-kod, čas veljavnosti ID-kod, način prijave sprememb podatkov ter vsebino in vodenje registra ID-kod.

2. oddelek: **Pošiljanje podatkov na nacionalno
točko dostopa**

33. člen

(obveznost pošiljanja podatkov)

(1) Upravljavci polnilnih in oskrbovalnih mest, ki so javno dostopna z medsebojnim dogovorom z lastniki polnilnih oziroma oskrbovalnih mest zagotovijo razpoložljivost celovitih, zanesljivih in kakovostnih statičnih in dinamičnih podatkov o polnilnih oziroma oskrbovalnih mestih, ki jih upravljajo, ter si jih v realnem času brezplačno izmenjujejo z nacionalno točko dostopa.

(2) Podatki o polnilnih in oskrbovalnih mestih so na nacionalni točki dostopa na voljo vsem deležnikom za uporabo in ponovno uporabo.

(3) Upravljavec nacionalne točke dostopa je Nacionalni center za upravljanje prometa (v nadaljnjem besedilu: NCUP), ki upravljavcem zagotovi tehnično podporo za izmenjavo statičnih in dinamičnih podatkov.

(4) Upravljavci polnilnih in oskrbovalnih mest dajo na voljo naslednje statične podatke o posameznih javno dostopnih polnilnih oziroma oskrbovalnih mestih:

– geografsko lokacijo polnilnega oziroma oskrbovalnega mesta,

– število priključkov,

– število parkirnih mest za invalide,

– kontaktne podatke lastnika in upravljavca polnilnega oziroma oskrbovalnega mesta,

– odpiralni čas,

– ID-kodo upravljavca in ponudnika storitev polnjenja oziroma oskrbovanja,

– vrsto priključka,

– vrsto toka,

– maksimalno izhodno moč.

(5) Upravljavci polnilnih in oskrbovalnih mest dajo na voljo naslednje dinamične podatke o posameznih javno dostopnih polnilnih oziroma oskrbovalnih mestih:

– stanje delovanja,

– razpoložljivost,

– ceno priložnostnega polnjenja.

(6) Minister podrobneje določi elemente v zvezi z obliko, pogostostjo in kakovostjo podatkov ter določi postopke, ki omogočajo zagotavljanje in izmenjavo podatkov, zahtevanih v skladu s tem zakonom. Če je to potrebno za izvajanje predpisanih nalog, minister poleg podatkov iz četrtega in petega odstavka tega člena predpiše tudi dodatne vrste podatkov.

VIII. poglavje: INFORMACIJE ZA UPORABNIKE
OSEBNIH AVTOMOBILOV

34. člen

(identifikacija združljivosti vozil in infrastrukture ter vozil
in alternativnih goriv)

(1) Uporabnikom osebnih avtomobilov je treba dati na voljo ustrezne, dosledne in jasne informacije o motornih vozilih, ki jih je mogoče redno oskrbovati s posameznimi vrstami goriva na trgu ali jih napolniti na polnilnih mestih. Te informacije zagotovijo:

– proizvajalci vozil v navodilih za uporabo motornih vozil in na motornih vozilih, ko so vozila dana na trg,

– prodajalci vozil na prodajnih mestih,

– upravljavci oskrbovalnih in polnilnih mest na oskrbovalnih in polnilnih mestih.

(2) Identifikacija združljivosti vozil in infrastrukture ter identifikacija združljivosti goriv in vozil iz prejšnjega odstavka morata biti v skladu s standardi evropskih organizacij za standardizacijo, ki določajo tehnične specifikacije za goriva. Če se takšni standardi nanašajo na grafično ponazoritev, vključno s shemami za barvno kodiranje, so grafične ponazoritve enostavne, zlahka razumljive in nameščene tako, da so jasno opazne:

– na ustreznih črpalkah in njihovih ročkah na vseh oskrbovalnih mestih, in sicer od dne, ko se goriva dajo na trg, ali

– v neposredni bližini pokrovov vseh rezervoarjev za gorivo motornih vozil, priporočenih za to gorivo in združljivih z njim, ter v navodilih za uporabo motornih vozil, ko se taka motorna vozila dajo na trg.

(3) Če se posodobijo določbe o označevanju posameznih standardov evropskih organizacij za standardizacijo ali se sprejmejo izvedbeni akti v zvezi z označevanjem ali se oblikujejo novi standardi evropskih organizacij za standardizacijo za alternativna goriva, veljajo ustrezne zahteve glede označevanja za vsa oskrbovalna in polnilna mesta ter motorna vozila, registrirana na ozemlju Republike Slovenije, po poteku 24 mesecev od njihove posodobitve ali sprejetja.

35. člen

(informacije o stroških osebnih avtomobilov na 100 km
glede na vrsto goriv)

(1) Trgovci z gorivom na bencinskih servisih z zaposlenim prodajnim osebjem, na katerih se prodajajo vsaj tri vrste goriva

za osebne avtomobile, od katerih je vsaj eno alternativno gorivo, uporabnikom osebnih avtomobilov v informativne namene zagotovijo jasne in razumljive informacije o primerjavi med okvirnimi stroški dizla in bencina ter okvirnimi stroški alternativnih goriv, izraženimi kot zneski v eurih na 100 km na podlagi povprečne porabe goriva izbranih vzorcev tipov osebnih avtomobilov, ki so primerljivi vsaj glede na maso in moč, vendar uporabljajo različna goriva.

(2) Minister določi metodologijo za izračun okvirnih stroškov goriv na 100 km za izbrane vzorce tipov osebnih avtomobilov v skladu z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2018/732 z dne 17. maja 2018 o skupni metodologiji za primerjave med cenami na enoto alternativnih goriv v skladu z Direktivo 2014/94/EU Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 123 z dne 18. 5. 2018, str. 85), zadnjič spremenjene z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/858 z dne 18. junija 2020 o spremembi Izvedbene uredbe (EU) 2018/732 glede odložitve datuma začetka njene uporabe (UL L št. 195 z dne 19. 6. 2020, str. 57), ter podrobneje določi način prikazovanja in posodabljanja informacij o primerjavi stroškov goriv na 100 km na bencinskih servisih.

36. člen

(informacije o polnilni in oskrbovalni infrastrukturi)

Ministrstvo prek NCUP zagotovi celovito informacijsko zbirko podatkov o lokacijah javno dostopnih oskrbovalnih in polnilnih mest za alternativna goriva in omogoči končnim uporabnikom dostop do njih.

IX. poglavje: MEHANIZMI ZA SPODBUJANJE PREHODA NA ALTERNATIVNA GORIVA V PROMETU

1. oddelek: Center za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu

37. člen

(center za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu)

(1) Center za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu (v nadaljnjem besedilu: center) spodbuja prehod na alternativna goriva v prometu s sofinanciranjem naložb za vzpostavitev ustrezne polnilne in oskrbovalne infrastrukture, za spremembo strukture voznega parka ter drugih podpornih ukrepov, določenih s tem zakonom.

(2) Dejavnost centra je del dejavnosti centra za podpore iz 18. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE).

(3) Naloge, ki jih center opravlja v javnem interesu, so:

a) sofinanciranje ukrepov za spodbujanje prehoda na alternativna goriva, kot izhaja iz 42. člena tega zakona in letnega načrta aktivnosti centra;

b) zbiranje in analiza podatkov, relevantnih za izvajanje nalog, ter priprava in izvajanje promocijske aktivnosti in ozaveščanje za spodbujanje prehoda na alternativna goriva, vključno z aktivnostmi na področju trgov dobave in preglednosti trgov dobave;

c) po javnem pooblastilu sprejetje pravil za dodeljevanje spodbud, ki so del pravil za delovanje centra za podpore iz 18. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21 in 121/22 – ZUOKPOE).

(4) Javne pozive in javne razpise za dodeljevanje spodbud izvaja center po predhodnem soglasju ministra. Pri pripravi javnih razpisov upošteva usmeritve iz akcijskega načrta in navodila ministrstva.

(5) Za financiranje nalog iz tretjega odstavka tega člena se sredstva za spodbude zagotavljajo iz letne dajatve za motorna vozila. Ministrstvo in center do konca novembra tekočega leta skleneta pogodbo, s katero na podlagi letnega programa dela in finančnega načrta centra dogovorita finančno ovrednoten obseg storitev in druge medsebojne pravice in obveznosti

v zvezi z izvajanjem teh nalog. Plačilo iz državnega proračuna se izvrši po prejemu računa in na podlagi predloženih dokazil o opravljenih storitvah.

(6) Podrobno ureditev dodeljevanja spodbud določi center v pravilih iz točke c) tretjega odstavka tega člena. Center lahko določi obvezno uporabo digitalnih storitev v postopkih dodeljevanja spodbud.

(7) Center vodi ločene računovodske obračune in evidence o sredstvih, prejetih od ministrstva, ter uporabi teh sredstev za različne vrste spodbud, delovanje centra in druge predpisane namene.

(8) Center vodi register prejemnikov spodbud. Podatke o višini in prejemnikih spodbud objavi na svoji spletni strani.

(9) Osebe, ki od centra prejema spodbude, ter druge osebe, ki imajo ali obdelujejo podatke, ki jih center potrebuje za izvajanje svojih nalog po tem zakonu, centru na njegovo zahtevo neodplačno pošljejo podatke. V register prejemnikov spodbud se vpišejo tudi naslednji osebni podatki prejemnikov spodbud, ki so fizične osebe:

- ime in priimek,
- davčna številka in
- stalno prebivališče.

(10) Podatki iz registra, razen osebnih podatkov iz prejšnjega odstavka, so javni.

(11) Osebni podatki se v registru obdelujejo samo v zvezi s postopki odločanja o dodelitvi pravice do spodbud, dodeljevanja spodbud, odvzema spodbud, izplačila spodbud ali za izvrševanje nadzora in spremljanje stanja tega postopka. Osebni podatki se v registru hranijo pet let po odločitvi o dodelitvi pravice do dodelitve spodbude, po tem pa se arhivirajo v skladu s zakonom, ki ureja varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhive.

(12) Podatki o sredstvih, ki so še na voljo za posamezen ukrep, so javno dostopni, morebitne spremembe ali ukinitve ukrepov pa je treba napovedati vsaj 30 dni vnaprej. Center na svoji spletni strani za posamezne javne pozive in javne razpise objavlja podatke o višini sredstev, ki so še na voljo. Morebitne spremembe ali prenehanje izvajanja ukrepov center predhodno najavi na svoji spletni strani vsaj 30 dni pred pričetkom učinkovanja napovedanih sprememb.

38. člen

(odločanje centra o dodelitvi spodbud upravičencem)

(1) Center odloči o dodelitvi pravice do spodbude z odločbo.

(2) Z odločbo iz prejšnjega odstavka se določijo:

1. namen, za katerega se sredstva dodeljujejo,
2. višina dodeljenih sredstev,
3. rok za izvedbo naložbe, za katero se sredstva dodeljujejo,

4. pogoji, ki morajo biti izpolnjeni za izplačilo sredstev, in rok za njihovo izpolnitev.

(3) Center izda odločbo iz prvega odstavka tega člena najpozneje v 90 dneh od prejema popolne vloge.

(4) Če je vloga nepopolna ali nerazumljiva, center prijavitelja najpozneje v 30 dneh od dneva vložitve vloge pozove k odpravi pomanjkljivosti v skladu z določbami zakona, ki ureja splošni upravni postopek. Glede vrstnega reda popolnih vlog se šteje, da je bila vloga vložena takrat, ko je bila vložena vloga, s katero so pomanjkljivosti pravočasno odpravljene.

39. člen

(odvzem pravice do dodeljene spodbude in vračilo že izplačanih sredstev)

(1) Pravico do dodeljene spodbude center odvzame z odločbo, če upravičenec:

1. izplačanih sredstev deloma ali v celoti ne uporabi za namen, določen z odločbo,
2. naložbe ne izvede v roku, določenem z odločbo, ali v dodatnem daljšem roku, ki ga s sklepom določi center,

3. ne izpolni pogojev za izplačilo sredstev v roku, določenem z odločbo, ali v dodatnem daljšem roku, ki ga s sklepom določi center,

4. onemogoči ali ovira nadzor nad namensko uporabo izplačanih sredstev ali

5. ne izpolni drugih določb akta iz šestega odstavka 37. člena tega zakona glede na namen dodeljene spodbude oziroma določbe javnega poziva ali javnega razpisa.

(2) Uvedba postopka odvzema pravice do dodeljene spodbude zadrži izvrševanje odločbe, s katero je bila dodeljena pravica do spodbude.

(3) Po pravomočnosti odločbe o odvzemu pravice do dodeljene spodbude mora upravičenec vrniti morebitna že izplačana sredstva centru v 15 dneh

40. člen

(pridobivanje in uporaba podatkov iz uradnih evidenc)

(1) Center lahko za namene odločanja o dodelitvi pravice do spodbude ali izplačila spodbude ali za potrebe spremljanja in nadzora dodeljenih spodbud brezplačno pridobiva in med seboj povezuje naslednje podatke:

1. iz evidence Agencije Republike Slovenije za javno-pravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES) in Vrhovnega sodišča Republike Slovenije:

a) za fizične osebe: podatke o začetku postopkov zaradi insolventnosti;

b) za pravne osebe, združenja oseb po tujem pravu, ki so brez pravne osebnosti, neposredne uporabnike državnega in občinskih proračunov ter druge osebe, ki opravljajo dejavnost: podatke o začetku postopkov zaradi insolventnosti in postopkov prisilnega prenehanja;

2. iz Poslovnega registra Slovenije, ki ga vodi AJPES, na podlagi davčne številke: firmo in sedež ter matično številko, podatke o zastopnikih (osebno ime, EMŠO, naslov stalnega ali začasnega prebivališča in vrsta zastopnika), podatke o številkah računov, pravnoorganizacijsko obliko, velikost družbe po merilih zakona, ki ureja gospodarske družbe, velikost družbe po standardih Evropske unije, podatke o začetku postopkov zaradi insolventnosti in postopkov prisilnega prenehanja, ter podatke o dejanskih lastnikih družbe;

3. iz registra transakcijskih računov, ki ga vodi AJPES, na podlagi davčne številke: osebno ime in naslov prebivališča imetnika transakcijskega računa, ki je fizična oseba, ter firmo, sedež in poslovni naslov imetnika transakcijskega računa, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, oznako vrste računa ter stanje morebitne blokade transakcijskega računa;

4. iz evidence registriranih vozil, ki jo vodi ministrstvo, pristojno za promet, na podlagi številke prometnega dovoljenja in identifikacijske številke vozila (VIN): podatke o posameznem vozilu, ki so navedeni na prometnem dovoljenju, o aktualnih in predhodnih registracijah vozila, izdanih prometnih dovoljenjih, lastnikov vozila ali oseb, na katere je bilo in je vozilo registrirano, ter druge tehnične podatke;

5. iz evidence homologiranih vozil, ki jo vodi Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa: podatke o tipih vozil, njihovih proizvajalcih ter izdanih listinah in oznakah o skladnosti tipov vozil;

6. iz nacionalnega elektronskega registra, ki vsebuje evidence izdanih licenc, licenc Skupnosti in dovoljenj Skupnosti ter njihovih izdanih izvodov (v nadaljnjem besedilu: licenca) in ga vodi ministrstvo, pristojno za promet, na podlagi številke pravne osebe: številko, veljavnost in status izdane licence, za katero vrsto prevozov je bila licenca izdana, osebno ime, EMŠO, davčno številko in stalno prebivališče osebe, ki je pri prevozniku odgovorna za prevoze, registrsko označbo, vrsto, znakom in tip vozila, za katerega je bila licenca izdana;

7. iz knjigovodske evidence, ki jo vodi Finančna uprava, na podlagi davčne številke: podatek, ali ima prijavitelj na dan vloge neplačane zapadle obvezne dajatve in druge denarne nedavčne obveznosti, ki jih pobira Finančna uprava, višje od 50 eurov.

(2) Center pridobljene podatke iz prejšnjega odstavka hrani v registru prejemnikov spodbud ter jih obdeluje za potrebe posameznega postopka odločanja o dodelitvi pravice do spodbud, dodeljevanja spodbud, odvzema spodbud, izplačila spodbud ali za potrebe izvrševanja nadzora in spremljanja stanja tega postopka. Prejete podatke iz prejšnjega odstavka lahko center v anonimizirani obliki obdeluje tudi za analize ter znanstvenoraziskovalne in statistične namene.

2. oddelek: Digitalna platforma za spodbujanje naložb v polnilno infrastrukturo

41. člen

(digitalna platforma)

(1) Za vzpostavitev, upravljanje, vzdrževanje in redno posodabljanje podatkov in funkcionalnosti digitalne platforme za spodbujanje naložb v polnilno infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: digitalna platforma) skrbi izvajalec gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona.

(2) Digitalna platforma iz prejšnjega odstavka je javno dostopna in vsebuje interaktivni zemljevid nezasedenih lokacij polnilnih mest iz državnega in lokalnih načrtov, ki vsebujejo najmanj podatke o maksimalni priključni moči, številu parkirnih mest, statusu zemljišč in potrebnih posegih na teh lokacijah ter ocenjen čas pridobitve vseh dovoljenj. Poleg navedenega digitalna platforma omogoča pregled že obstoječe polnilne infrastrukture na ozemlju Republike Slovenije. Podatki iz digitalne platforme služijo za pripravo ali posodobitev nacionalnega okvira politike ter načrtov za vzpostavitev infrastrukture za alternativna goriva.

(3) Za namene priprave lokalnih načrtov za polnilno infrastrukturo iz 9. člena tega zakona se lahko v digitalno platformo povezujejo in v njej obdelujejo tudi podatki, kot izhaja iz 19. člena tega zakona. Izvajalec gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona v sodelovanju z občinami ter distribucijskim operaterjem določi način povezovanja podatkovnih baz za določitev primernih lokacij ter potrebne posege v podporno infrastrukturo.

(4) Izvajalec pridobiva podatke o obstoječi polnilni infrastrukturi od NCUP.

X. poglavje: FINANCIRANJE UKREPOV ZA SPODBUJANJE PREHODA NA ALTERNATIVNA GORIVA V PROMETU

42. člen

(sofinanciranje ukrepov akcijskega načrta)

(1) Država z namenom zmanjševanja emisij in izboljševanja okoljskih parametrov delovanja prometnega sektorja ter za doseganje ciljev DCPS in NEPN spodbuja ukrepe, kot izhajajo iz akcijskega načrta; ti ukrepi zajemajo predvsem:

– vzpostavitev infrastrukture za alternativna goriva v prometu,

– spremembo sestave voznega parka vozil, ki uporabljajo fosilne naftne vire, z vozili na alternativna goriva,

– pilotne in demonstracijske projekte prehoda na alternativna goriva,

– študije za pripravo celovitih projektov prehoda na alternativna goriva, ki vključujejo obnovljive vire energije, oziroma projektov, ki izboljšujejo energetske učinkovitost,

– vključevanje v mednarodne projekte, predvsem s področja vodika in vodikovih tehnologij v prometu,

– podporne ukrepe za vzpostavitev infrastrukture za alternativna goriva, kot so odkupi zemljišč, pridobivanje soglasij in dovoljenj, priključitev na omrežje, vzdrževanje digitalne platforme, priprava akcijskih in lokalnih načrtov ter druge povezane aktivnosti,

– drugo, kot izhaja iz akcijskega načrta.

(2) Finančne spodbude za ukrepe (v nadaljnjem besedilu: spodbude) iz prejšnjega odstavka se dodeljujejo kot naložbeni transferji ali subvencije.

(3) Upravičenci do spodbud so fizične in pravne osebe, vključno z osebami javnega prava.

(4) Spodbude dodeljujejo ministrstvo in center.

(5) Spodbude se dodeljujejo z javnim razpisom, javnim pozivom ali neposredno potrditvijo projekta po postopku in pod pogoji, ki jih določajo predpisi, ki urejajo dodeljevanje državnih pomoči, in predpisi, ki urejajo javne finance, ob smiselnem upoštevanju naslednjih meril:

- stroškovna učinkovitost,
- povečanje števila oziroma deleža vozil na alternativna goriva,
- izboljšanje pogojev za uporabo alternativnih goriv v prometu ter povečanje števila polnilnih in oskrbovalnih mest ali povečanje zmogljivosti polnilne in oskrbovalne infrastrukture,
- povečanje deleža energije, uporabljene v prometu, iz obnovljivih virov energije,
- učinkovita raba energije v prometu,
- zmanjšanje količine izpustov toplogrednih plinov in onesnaževal zunanjega zraka,
- prispevek k skladnemu in uravnoteženemu razvoju mreže javno dostopne polnilne in oskrbovalne infrastrukture za alternativna goriva v prometu na lokalnem in regionalnem nivoju.

(6) Vlada podrobneje določi vrste spodbud, pogoje in merila za njihovo dodelitev, vrste upravičencev do posameznih spodbud, način vodenja evidenc in poročanje.

43. člen

(viri financiranja ukrepov)

Viri za financiranje ukrepov iz prejšnjega člena se zagotavljajo v okviru:

- državnega proračuna na postavkah ministrstva,
- namenskih sredstev iz naslova letne dajatve za motorna vozila,
- sredstev Sklada za podnebne spremembe, ustanovljenega na podlagi zakona, ki ureja varstvo okolja,
- drugih virov.

XI. poglavje: NADZOR NAD IZVAJANJEM ZAKONA

44. člen

(nadzor)

(1) Če ni v tem zakonu drugače določeno, nadzor nad izvajanjem tega zakona opravlja inšpektorat, pristojen za promet.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek nadzor nad izvajanjem tega zakona v delu, ki ureja tehnične zahteve za polnilno in oskrbovalno infrastrukturo za alternativna goriva, opravlja inšpektorat, pristojen za energijo.

(3) Inšpektorat, pristojen za nadzor trga, izvaja nadzor nad izpolnjevanjem obveznosti glede storitev polnjenja in oskrbe cestnih vozil iz prvega, drugega in četrtega odstavka 22. člena, drugega in tretjega odstavka 27. člena, drugega in tretjega odstavka 29. člena, ter nad izvajanjem obveznosti glede zagotavljanja informacij uporabnikom iz 34. in 35. člena tega zakona.

45. člen

(ukrepi inšpektorjev)

(1) Inšpektor ima poleg ukrepov iz zakona, ki ureja inšpekcijski nadzor, pravico zapečatiti polnilna in oskrbovalna mesta zavezanca, za katera je bilo v inšpekcijskem postopku ugotovljeno, da ne izpolnjujejo tehničnih zahtev ali da ne obratujejo ali niso vzdrževana v skladu s tehničnimi predpisi ali da zavezanec ni izpolnil obveznosti registracije v skladu z 32. členom tega zakona, in sicer potem ko zavezanec ni odpravil ugotovljenih nepravilnosti v odrejenem roku.

(2) Pod pogoji iz prejšnjega odstavka inšpektor z odločbo odredi pravnim osebam, samostojnim podjetnikom posameznikom in posameznikom, ki samostojno opravljajo dejavnost, ki so pristojni za prenos ali distribucijo električne energije, da se zavezancu ustavi dobava električne energije. Stroške prekinitve dobav nosi zavezanec.

XII. poglavje: KAZENSKKE DOLOČBE

46. člen

(prekrški upravljavcev in ponudnikov storitev polnjenja in oskrbe cestnih vozil)

(1) Z globo od 1.000 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje upravljavec polnilnega ali oskrbovalnega mesta, ki je javno dostopno, ali ponudnik storitev polnjenja z električno energijo, ponudnik oskrbe z vodikom ali zemeljskim plinom, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

- v nasprotju s prvim odstavkom 22. člena, drugim odstavkom 27. člena ali drugim odstavkom 29. člena tega zakona ne omogoči priložnostnega polnjenja oziroma oskrbe brez registracije ali sklenitve pogodbe ali ne zagotovi, da so cene in vsi njeni sestavni deli končnim uporabnikom znani pred začetkom polnjenja oziroma oskrbe;
- v nasprotju z drugim odstavkom 22. člena tega zakona ne omogoči možnosti plačila priložnostnega polnjenja z uporabo plačilnega instrumenta prek terminalov in naprav, ki se uporabljajo za plačilne storitve;

– v nasprotju s četrtem odstavkom 22. člena, tretjim odstavkom 27. člena ali tretjim odstavkom 29. člena tega zakona ne zagotovi, da so cene, ki jih zaračunava, primerne, lahko in jasno primerljive, pregledne in nediskriminatorne;

– v nasprotju s prvim odstavkom 32. člena tega zakona ne izvede vpisa podatkov v register ID-kod;

– v nasprotju s četrtem odstavkom 32. člena tega zakona ministrstvu ne sporoči spremembe podatkov najkasneje v 30 dneh po nastanku spremembe;

– v nasprotju s četrtem ali petim odstavkom 33. člena tega zakona nacionalni točki ne omogoči dostopa do statičnih ali dinamičnih podatkov polnilnega ali oskrbovalnega mesta.

(2) Z globo od 1.000 do 4.000 eurov se kaznujejo za prekršek odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če storijo prekršek iz prejšnjega odstavka.

47. člen

(prekrški upravljavcev letališč)

(1) Z globo od 8.000 do 40.000 eurov se za prekršek kaznuje upravljavec letališča, ki je pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik ali posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če:

– v nasprotju s prvim odstavkom 24. člena tega zakona ne zagotovi oskrbe mirujočih letal z električno energijo;

– v nasprotju z drugim odstavkom 24. člena tega zakona ne poskrbi, da električna energija za oskrbo mirujočih zrakoplovov prihaja iz električnega omrežja ali da se proizvaja na kraju samem brez uporabe fosilnih goriv pri proizvodnji električne energije.

(2) Z globo od 4.000 do 10.000 eurov se kaznujejo za prekršek odgovorna oseba pravne osebe, odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, odgovorna oseba posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, če storijo prekršek iz prejšnjega odstavka.

XIII. poglavje: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

1. oddelek: Spremembe in dopolnitve Zakona o dajatvah za motorna vozila

48. člen

(sprememba namenskiosti sredstev)

V Zakonu o dajatvah za motorna vozila (Uradni list RS, št. 54/17 in 112/21 – ZIUPTG) se 3. člen spremeni tako, da se glasi:

»3. člen

(proračunska pripadnost prihodkov)

(1) Prihodki od letne dajatve so prihodek proračuna Republike Slovenije kot namenska sredstva za:

- naložbe v javno prometno infrastrukturo v Republiki Sloveniji in njeno vzdrževanje,
- izvajanje predpisanih nalog in ukrepov spodbujanja prehoda na alternativna goriva v prometu, kot jih določa zakon, ki ureja infrastrukturo za alternativna goriva v prometu.

(2) Prihodki od dajatve za objavljenovo vozilo so prihodek proračuna Republike Slovenije kot namenska sredstva za izvedbo naložb in vzdrževanje javne prometne infrastrukture v Republiki Sloveniji.«.

49. člen

(dopolnitev meril za določanje višine letne dajatve in določitev deležev)

V 7. členu se:

- v drugem odstavku za prvo alinejo doda nova druga alineja, ki se glasi:

»– za motorna vozila, ki imajo vgrajen samo električni pogonski motor, največja dovoljena masa vozila;«.

– v četrtem odstavku doda nov drugi stavek, ki se glasi: »Vlada najpozneje do 1. avgusta tekočega leta določi tudi, kolikšen delež vplačanih sredstev iz naslova letne dajatve za motorna vozila je vir financiranja namenov iz prvega odstavka 3. člena tega zakona.«.

– za šestim odstavkom doda nov sedmi odstavek, ki se glasi:

»(7) Za vozila, ki imajo vgrajen samo električni pogonski motor, višina letne dajatve ne sme preseči letne dajatve, ki je določena za vozila na fosilna goriva, s katerimi so primerljiva glede na moč motorja ali največjo dovoljeno maso vozila.«.

50. člen

(ukinitvev izjeme za vozila na električni pogon)

V 8. členu se v prvem odstavku črta prva alineja.

51. člen

(sprememba višine dajatve za objavljenovo vozilo pri vozilih na električni pogon)

V 15. členu se črta drugi odstavek.

52. člen

(začetek uporabe spremenjenih in dopoljenih določb Zakona o dajatvah za motorna vozila)

(1) S tem zakonom spremenjene in dopoljene določbe Zakona o dajatvah za motorna vozila (Uradni list RS, št. 54/17 in 112/21 – ZIUPTG) se začnejo uporabljati 1. junija 2024. Do takrat se uporabljajo določbe Zakona o dajatvah za motorna vozila (Uradni list RS, št. 54/17 in 112/21 – ZIUPTG).

(2) Vlada najpozneje v treh mesecih od uveljavitve tega zakona uskladi Uredbo o letni dajativi za uporabo vozil v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 23/18) s tem zakonom in določi novo višino letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu, ki upošteva spremenjeno namenskost letne dajatve iz 48. člena tega zakona.

2. oddelek: Prehodne in končne določbe

53. člen

(prehodna določba za sprejetje nacionalnega okvira politike)

(1) Do sprejetja prenovljenega NEPN, ki bo določil energetske in podnebne cilje za področje prometa, ter DCPS veljata Strategija na področju razvoja trga za vzpostavitev ustrezne infrastrukture v zvezi z alternativnimi gorivi v prometu, ki je bila sprejeta s sklepom vlade št. 35400-16/2017/9 z dne 12. 10. 2017, in na njeni podlagi sprejeti Akcijski program za alter-

nativna goriva v prometu, ki je bil sprejet s sklepom vlade št. 37000-1/2022/3 z dne 20. 1. 2022 ter njegova vsakokratna posodobitev za nacionalni okvir politike po tem zakonu.

(2) Ministrstvo pripravi osnutek akcijskega načrta za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu in vzpostavitev ustrezne infrastrukture v skladu s podnebnimi in energetskimi cilji NEPN do 1. januarja 2025. Končni akcijski načrt mora biti pripravljen najpozneje do 1. januarja 2026, in sicer najmanj za obdobje do leta 2030.

54. člen

(prehodna določba za določitev ciljev za polnilno infrastrukturo)

Do sprejetja zavezujočih ciljev za polnilno infrastrukturo za cestna vozila na ravni Evropske unije se cilji v nacionalnem okviru politike določijo med drugim na podlagi upoštevanja razvoja trga z električnimi vozili ter na podlagi najboljših praks in priporočil, ki jih objavi Evropska komisija.

55. člen

(prehodna določba za določitev ciljev za oskrbovalno infrastrukturo za UZP za vozila na zemeljski plin)

V nacionalnem okviru politike se cilji za oskrbo vozil na zemeljski plin na omrežju TEN-T načrtujejo tako, da se do 31. decembra 2025 zagotovi ustrezno število javno dostopnih oskrbovalnih mest za UZP, ki omogočajo, da težka vozila lahko krožijo po Evropski uniji.

56. člen

(prehodna določba za določitev ciljev za oskrbo plovil z UZP v morskih pristaniščih jedrnega omrežja TEN-T)

V nacionalnem okviru politike se cilji za oskrbo plovil z UZP v morskih pristaniščih jedrnega omrežja TEN-T načrtujejo tako, da je do 1. januarja 2025 na voljo ustrezno število oskrbovalnih mest za UZP, da se omogoči promet morskih ladij v jedrnem omrežju TEN-T, pri čemer se upoštevajo dejanske tržne potrebe.

57. člen

(prehodna določba za objavo načrta lokacij polnilnih parkov visokih moči ob omrežju javnih cest ter lokacij za polnilno infrastrukturo v občinah)

Distribucijski operater in izvajalec gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona objavita državni načrt primernih lokacij polnilnih parkov visokih moči ob omrežju javnih cest ter načrt lokacij za polnilno infrastrukturo v občinah v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

58. člen

(podelitev koncesije iz 12. člena tega zakona)

Z gospodarsko družbo v državni lasti, ki izpolnjuje pogoje iz drugega odstavka 12. člena tega zakona, vlada sklone koncesijsko pogodbo v treh mesecih od uveljavitve koncesijskega akta iz osmega odstavka 12. člena tega zakona.

59. člen

(prehodno obdobje za uskladitev obveznosti upravljavcev polnilnih mest iz 22. člena tega zakona)

(1) Upravljavci polnilnih mest na javno dostopnih polnilnih mestih zagotovijo, da zahteve iz drugega odstavka 22. člena tega zakona izpolnjujejo:

- od 1. septembra 2023 vsa polnilna mesta visokih moči 43 kW in več, ki bodo nameščena po tem datumu in
- od 1. januarja 2027 tudi vsa ostala polnilna mesta visokih moči 43 kW in več, ki so bila nameščena pred 1. septembrom 2023.

(2) Določba tretje alineje petega odstavka 22. člena tega zakona se uporablja za javno dostopna polnilna mesta, ki bodo nameščena od 1. septembra 2023.

60. člen

(prehodno obdobje za izpolnitev obveznosti upravljavcev letališč iz 24. člena tega zakona)

(1) Upravljalci letališč zagotovijo izpolnjevanje obveznosti iz prvega odstavka 24. člena tega zakona:

– do 1. januarja 2025 na vseh položajih zrakoplova v kontaktnem polju, ki se uporablja za komercialni zračni promet;

– do 1. januarja 2030 na vseh položajih zrakoplova v predpolju, ki se uporablja za komercialni zračni promet.

(2) Upravljalci letališč zagotovijo izpolnjevanje obveznosti iz drugega odstavka 24. člena tega zakona do 1. januarja 2030.

61. člen

(vpis v register ID-kod za obstoječo infrastrukturo)

Vpis v register ID-kod se za že obstoječo javno dostopno polnilno in oskrbovalno infrastrukturo izvede najpozneje v treh mesecih od uveljavitve predpisa iz petega odstavka 32. člena tega zakona.

62. člen

(prehodno obdobje za pošiljanje podatkov na nacionalno točko dostopa)

Upravljalci polnilnih in oskrbovalnih mest, ki so javno dostopna in tehnično niso prilagojena za izmenjavo statičnih in dinamičnih podatkov iz 33. člena tega zakona, zagotovijo izmenjavo podatkov z nacionalno točko dostopa najpozneje v devetih mesecih od uveljavitve predpisa iz šestega odstavka 33. člena tega zakona.

63. člen

(vzpostavitev centra za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu)

Center za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu iz 37. člena tega zakona začne delovati najpozneje 1. januarja 2025.

64. člen

(vzpostavitev digitalne platforme)

Izvajalec gospodarske javne službe iz 12. člena tega zakona vzpostavi digitalno platformo ter pripravi navodila za vnos

podatkov, način pregledovanja podatkov in druga tehnična navodila za uporabnike najpozneje v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

65. člen

(izvršilni predpisi)

(1) Vlada izda predpis iz osmega odstavka 12. člena tega zakona v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Vlada izda predpis iz šestega odstavka 42. člena tega zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.

(3) Minister izda predpise iz tretjega odstavka 30. člena tega zakona v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

(4) Minister izda predpis iz petega odstavka 32. člena, šestega odstavka 33. člena in drugega odstavka 35. člena tega zakona v treh mesecih od uveljavitve tega zakona.

(5) Center za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu izda pravila za dodeljevanje sredstev po javnem pooblastilu iz točke c) tretjega odstavka 37. člena tega zakona do 1. aprila 2025.

66. člen

(prenehanje uporabe podzakonskega akta)

Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati Uredba o vzpostavitvi infrastrukture za alternativna goriva v prometu (Uradni list RS, št. 41/17, 121/21 – ZSROVE in 172/21 – ZOEE).

67. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 320-07/23-1/20

Ljubljana, dne 25. maja 2023

EPA 652-IX

Državni zbor
Republike Slovenije
mag. Meira Hot
podpredsednica

MINISTRSTVA

**1912. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah
Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih
stanovanj v najem**

Na podlagi petega odstavka 87. člena Stanovanjskega zakona (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17, 59/19, 189/20 – ZFRO, 90/21 in 18/23 – ZDU-10) minister za solidarno prihodnost izdaja

P R A V I L N I K**o spremembah in dopolnitvah Pravilnika
o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem**

1. člen

V Pravilniku o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04, 34/04, 62/06, 11/09, 81/11, 47/14 in 153/21) se v 3. členu v prvem odstavku za drugo alineo doda nova tretja alinea, ki se glasi:

»– da je prosilec poslovno popolnoma sposobna oseba;«.

Dosedanje tretja do peta alinea postanejo četrta do šesta alinea.

V dosedanji šesti alinei, ki postane sedma alinea, se za besedo »ter« doda besedilo »v primeru dodelitve bivalne enote tudi iz obstoječega najemnega razmerja in«.

V drugem odstavku se besedilo »v kraju« nadomesti z besedilom »na naslovu«.

V tretjem odstavku se beseda »kraj« nadomesti z besedo »naslov«.

Za petim odstavkom se dodata nova, šesti in sedmi odstavek, ki se glasita:

»(6) Ne glede na določbo prve alinee prvega odstavka tega člena so do dodelitve neprofitnega stanovanja upravičene tudi osebe, ki so pridobile status repatriirane osebe v skladu z zakonom, ki ureja odnose Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja.

»(7) Ne glede na določbo druge alinee prvega odstavka tega člena lahko sodelujejo na razpisu za dodeljevanje neprofitnih stanovanj tudi prosilci, ki imajo v občini razpisa najmanj dve leti prijavljeno začasno prebivališče, če je to posebej opredeljeno v razpisu.«.

2. člen

V 11. členu se v drugem odstavku črtata vejica in besedilo »brez vpliva lokacije«.

3. člen

V 14. členu se za razveljavljenim sedmim odstavkom doda nov, osmi odstavek, ki se glasi:

»(8) Za površino stanovanja iz prvega odstavka tega člena se šteje ogrevana površina posameznega dela stavbe (v nadaljnjem besedilu: ogrevana površina). Ogrevana površina je zaprta in ogrevana neto tlorisna površina posameznega dela stavbe, določena v skladu s standardom SIST ISO 9836, razen neogrevanih kleti, garaž, balkonov, lož in teras.«.

4. člen

V 15. členu se v prvem odstavku za besedilom »družini,« doda besedilo »enostarševsko družino,«.

5. člen

V 19. členu se v prvem odstavku sedma alinea spremeni tako, da se glasi:

»– izjavo o vseh plačanih obveznostih iz prejšnjega neprofitnega najemnega razmerja in v primeru dodelitve bivalne enote tudi iz obstoječega najemnega razmerja.«.

V tretjem odstavku se za besedilom »potrdila o stalnem« doda besedilo »in začasnem«.

6. člen

V 22. členu se v prvem odstavku za besedo »razpisa« doda besedilo »ali se udeleženca razpisa seznanji s točkovanjem zapisnikom v odločbi o uvrstitvi na prednostno listo upravičencev«.

7. člen

V 30. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(1) Najemodajalec vsakih pet let od najemnika, razen najemnika-bivšega imetnika stanovanjske pravice, zahteva, da predloži dokazila o izpolnjevanju splošnih pogojev za pridobitev neprofitnega stanovanja v skladu s tem pravilnikom na dan preverjanja.«.

V drugem odstavku se besedilo »zase in za uporabnike« nadomesti z besedilom »zase, za uporabnike in za vse povezane osebe z najemnikom, kot to določa zakon, ki ureja pravice iz javnih sredstev, ne glede na to, ali so osebe navedene v najemni pogodbi ali ne,«.

8. člen

Priloga se nadomesti z novo Prilogo, ki je kot Priloga sestavni del tega pravilnika.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

9. člen

(začeti postopki)

Postopki za dodelitev neprofitnega stanovanja v najem, začeti pred uveljavitvijo tega pravilnika, se dokončajo v skladu s Pravilnikom o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04, 34/04, 62/06, 11/09, 81/11, 47/14 in 153/21).

10. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 0072-1/2023

Ljubljana, dne 1. junija 2023

EVA 2023-2720-0002

Simon Maljevac

minister

za solidarno prihodnost

Priloga:

»PRILOGA

OBRAZEC ZA OCENJEVANJE STANOVANJSKIH IN SOCIALNIH RAZMER TER ZA OCENJEVANJE PREDNOSTNIH KATEGORIJ PROSILCEV**I. STANOVANJSKE RAZMERE****1 Stanovanjski status:**

1.1	udeleženec razpisa je brez stanovanja, ima naslov na pristojnih institucijah	240	točk
1.2	udeleženec razpisa prebiva v prostorih za začasno prebivanje, v drugih nestanovanjskih prostorih	220	točk
1.3	udeleženec razpisa je najemnik ali podnajemnik tržnega stanovanja	190	točk
1.4	udeleženec razpisa prebiva v delavskem domu, stanovanjski skupini, študentskem domu ali službenem stanovanju	170	točk
1.5	udeleženec razpisa prebiva v neprofitnem stanovanju po 29. členu tega pravilnika	180	točk
1.6	udeleženec razpisa prebiva pri starših, sorodnikih ali prijateljih	190	točk
1.7	udeleženec razpisa je najemnik stanovanja, odvzetega po predpisih o podržavljenju in vrnjenega prvotnemu lastniku (v nadaljnjem besedilu: denacionalizirano stanovanje)	190	točk
1.8	udeleženec razpisa je bivši hišnik in prebiva v hišniškem stanovanju	200	točk
1.9	udeleženec razpisa je bivši hišnik, zoper katerega je vložena tožba za izpraznitev hišniškega stanovanja ali mu je že odpovedano najemno razmerje	230	točk
1.10	udeleženec razpisa je solastnik stanovanja v tretjinskem ali manjšem solastniškem deležu, ki ne presega 40 % vrednosti zanj primerne stanovanja, in v tem stanovanju prebiva	160	točk

2 Kvaliteta bivanja:

2.1	bivanje v neprimernem stanovanju	50	točk
-----	----------------------------------	----	------

3 Neprimerna površina stanovanja:

3.1	Utesnjenost v stanovanju:		
3.1.1	do vključno 4 m ² na družinskega člana	20	točk
3.1.2	nad 4 m ² do vključno 8 m ² na družinskega člana	15	točk
3.1.3	nad 8 m ² do vključno 12 m ² na družinskega člana	10	točk
3.2	Preveliko stanovanje glede na število uporabnikov (nad 20 m ²) (velja le za denacionalizirana stanovanja)	15	točk

4 Funkcionalnost stanovanja:

4.1	stanovanje z arhitektonskimi ovirami	50	točk
4.2	stanovanje z vhodom neposredno z dvorišča	10	točk

II. SOCIALNE RAZMERE**5 Število članov gospodinjstva:**

5.1	za vsakega mladoletnega otroka	30	točk
5.2	družina s članom gospodinjstva, starim nad 65 let	30	točk

6 Ločeno življenje:

6.1	ločeno življenje roditeljev in mladoletnih otrok zaradi neprimernih stanovanjskih razmer (rejništvo, oskrba v tuji družini, zavodu)	60	točk
6.2	status roditelja, ki sam preživlja otroka (samohranilec)	40	točk

7 Zdravstvene razmere:

7.1	trajna obolenja mladoletnih otrok, pogojena s slabimi stanovanjskimi razmerami	80	točk
7.2	trajna obolenja, pogojena s slabimi stanovanjskimi razmerami	60	točk

III. PREDNOSTNE KATEGORIJE PROSILCEV**Mlade družine, mladi:**

starost družine do 35 let	točk
starost prosilca do 30 let	točk

Družina z večjim številom otrok:

najmanj trije otroci	točk
za vsakega nadaljnega otroka	točk

Invalidi in družine z invalidnim članom:

invalidnost	točk
-------------	-------------

Družina z manjšim številom zaposlenih:

zaposlenost v družini	točk
-----------------------	-------------

Državljeni z daljšo delovno dobo:

brez stanovanja ali podnajemniki	točk
----------------------------------	-------------

Prosilci, ki so glede na poklic ali dejavnost pomembni za občino**točk****Žrtve nasilja v družini****točk****Osebe s statusom žrtve vojnega nasilja****točk****Druge prednostne kategorije prosilcev v skladu s tretjim odstavkom 6. člena pravilnika****točk**

Število točk določi najemodajalec neprofitnih stanovanj glede na svojo pristojnost po 87. členu Stanovanjskega zakona in 6. členu Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem za odločitev o prednostnih kategorijah upravičencev, ki morajo biti določene v vsakem razpisu posebej, upošteva razpon od 50 do 150 točk.

**POJASNILA ZA UPORABO PRAVILNIKA IN OBRAZCA ZA OCENO STANOVANJSKIH IN
SOCIALNIH RAZMER PROSILCEV
(hrbтна stran obrazca)**

Pojasnila za uporabo pravilnika

K 3. členu pravilnika, vrednotenje premoženja

Pri lastništvu premoženja prosilca in preostalih članov gospodinjstva, ki z njim stalno prebivajo, se v premoženje ne všteva vrednost poslovnih prostorov in opreme do celotne vrednosti primernega stanovanja, če gre za dejavnost, s katero se prosilec preživlja.

Če gre za prosilca invalida oziroma družino z invalidnim članom, se ob predložitvi ustreznih dokazil od celotnih dohodkov gospodinjstva odšteje znesek, ki ga invalid namenja za nakup določenih pripomočkov, ki jih potrebuje zaradi invalidnosti.

Če gre za žrtev nasilja v družini, ki zaradi nasilja v družini ne more koristiti pravice do solastniškega deleža na stanovanju ali stanovanjski hiši, se obseg stanovanjskega premoženja posebej evidentira in upošteva pri odločitvi najemodajalca o času najema in višini najemnine.

Pojem »drugo premoženje« pod peto alineo zajema vse drugo premoženje v državi in v tujini, premično ali nepremično, razen stanovanjskega premoženja po četrti alineji 3. člena pravilnika.

Pri vrednotenju drugega premoženja v razmerju do vrednosti primernega stanovanja se za primerno šteje stanovanje, točkovano s 320 točkami, upoštevata se vsakokratna vrednost točke, kot je določena s stanovanjskimi predpisi, in površina stanovanja v povezavi s številom uporabnikov stanovanja, slednje v višini gornjih razponov, predvidenih za stanovanja s plačilom lastne udeležbe in varščine po 14. členu pravilnika. Faktor vpliva lokacije je 1.

V skladu z določbami 76. člena Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja (Uradni list RS, št. 43/06, 76/10 in 206/21 – ZDUPŠOP) pravnomočna odločba, s katero je bil prosilec priznan status repatriirane osebe ali pravica do repatriacije v Republiko Slovenijo kot ožjemu družinskemu članu osebe slovenskega rodu, ki je pridobil status repatriirane osebe, velja kot dovoljenje za stalno prebivanje v Republikli Sloveniji.

K 4. členu pravilnika, dodatni pogoji

V zvezi z dodatnimi pogoji, ki jih lahko predpiše najemodajalec neprofitnega stanovanja, je kot možen primer že v 87. členu Stanovanjskega zakona navedena doba prebivanja v občini, točke, ki jih je mogoče doseči z dodatnimi pogoji, pa ne smejo presežati dopustnega 25-odstotnega odmika od števila točk iz obrazca. Seštevek najvišjih vrednosti posameznih točk iz obrazca znaša 530 točk. Dodatni pogoji se tako lahko točkujejo z največ 133 točkami.

K 5. členu pravilnika, izračun letnih neto dohodkov gospodinjstva

Dohodek gospodinjstva se upošteva v obsegu in na način, določenima v zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev.

V primeru, da prosilec ali član gospodinjstva v času razpisa ni zaposlen, se pri izračunu dohodka šteje, da ta oseba nima dohodkov, pri čemer se brezposelnost dokazuje s potrdilom o vodenju osebe v evidenci brezposelnih.

K 6. členu pravilnika, prednostne kategorije prosilcev

Stanovanjski zakon v 87. členu primeroma navaja prednostne skupine prosilcev, zato pravilnik izrecno dopušča, da najemodajalci neprofitnih stanovanj vključijo v razpis po svoji presoji še kakšno drugo prednostno kategorijo, kar pa zahteva utemeljitev v razpisu. Najemodajalci neprofitnih stanovanj v posameznem razpisu tudi izrecno določijo, katera kategorija prosilcev ima prednost ob predpostavki enakega števila točk. Pri upoštevanju državljanov z daljšo delovno dobo se upošteva pokojninska doba brez dokupa.

K 9. členu pravilnika, oprostitev plačila lastne udeležbe in varščine

Mejni zneski dohodka gospodinjstva se nanašajo na obdobje koledarskega leta pred razpisom in so primerljivi z razpoložljivimi podatki za raven države.

K 14. členu pravilnika, površinski normativi

Če najemniku, ki je bil uspešen na razpisu, najemodajalec ne more zagotoviti ustreznega stanovanja po površini, mu lahko ponudi v najem večje stanovanje. Če se upravičenec z najemom večjega stanovanja strinja, mu najemodajalec lahko zaračuna neprofitno najemnino, vendar le do primerne površine, ki velja po prvem odstavku 14. člena za prvo večje število članov gospodinjstva (na primer: če je upravičenec samski, mu lahko zaračuna neprofitno najemnino do zgornje meje površine za 2-člansko gospodinjstvo). V primeru, da stanovanje presega površino iz prejšnjega stavka, se za to razliko obračuna prosto oblikovana najemnina.

K 15. členu pravilnika, enostarševska družina

Za enostarševsko družino veljajo pogoji, navedeni v podtočki 6.2 pojasnil za uporabo obrazca.

K 20. členu pravilnika, komisije

Odločitev o sestavi komisij je v pristojnosti najemodajalca.

Pojasnila za uporabo obrazca**I. STANOVANJSKE RAZMERE****Splošno**

Če je mogoče udeleženca razpisa točkovati po dveh različnih stanovanjskih statusih, se upošteva tisti, ki mu prinaša večje število točk.

Če se udeleženec razpisa točkuje po podtočki 1.1 ali podtočki 1.2, je točkovanje pod 2. točko (kvaliteta bivanja), 3. točko (utesnjenost v stanovanju) in 4. točko (funkcionalnost stanovanja) izključeno.

1 Stanovanjski status**1.1 Udeleženec razpisa, ki je brez stanovanja**

Točkuje se udeleženec razpisa, ki je brezdomec ali prebiva v zasilnem bivališču (baraka in podobna bivališča) ter ima uradni naslov prijavljen pri organizaciji, društvu ali podobno, na primer pri centru za socialno delo, Karitasu, Rdečem križu in drugih.

Udeleženec razpisa zaprosi za dodelitev neprofitnega najemnega stanovanja v občini stalnega prebivališča, ki ga je imel pred namestitvijo, ali le s pridobitvijo uradnega naslova po tej točki.

1.2 Udeleženec razpisa prebiva v prostorih za začasno bivanje oziroma v drugih nestanovanjskih prostorih

Točkuje se udeleženec razpisa, ki prebiva v:

- bivalni enoti, namenjeni začasnemu reševanju stanovanjskih potreb socialno ogroženih občanov, ali v drugih nestanovanjskih prostorih;
- materinskem domu ali zatočišču – varni hiši, zavetišču, centru za pomoč žrtvam kaznivih dejanj;
- drugih nestanovanjskih prostorih (uporaba ali preureditev raznih prostorov za nastanitev).

Če udeleženec razpisa prebiva na enem od naslovov, navedenih v drugi alineji podtočke 1.2, lahko vlogo za pridobitev neprofitnega stanovanja vložiti tudi v kraju oziroma občini, kjer ima prijavljeno začasno prebivališče.

1.3 Udeleženec razpisa, ki je najemnik ali podnajemnik tržnega stanovanja

Točkuje se udeleženec razpisa, ki ima sklenjeno najemno ali podnajemno pogodbo ali ima dokazila o plačevanju najemnine ali podnajemnine za tržno stanovanje.

1.4 Udeleženec razpisa prebiva v delavskem domu, stanovanjski skupini, študentskem domu ali je najemnik službenega stanovanja

Točkuje se udeleženec razpisa, ki ima sklenjeno pogodbo o uporabi prostora, zgrajenega za nastanitev posameznikov (delavski dom), ali za najem stanovanja ali posameznih prostorov v okviru stanovanjske skupine, študentskega doma ali podobni nastanitvi.

Udeleženec razpisa ima v najemu službeno stanovanje, iz najemne pogodbe pa je razvidno, da mu bo najemno razmerje preteklo prej kot v letu dni, ali mu je najemodajalec že podal odpoved najemnega razmerja.

1.5 Udeleženec razpisa prebiva v neprofitnem stanovanju po 29. členu tega pravilnika

Udeleženec razpisa ima v najemu neprofitno stanovanje, ki ga je pridobil v najem na podlagi 29. člena pravilnika, ki ureja dodeljevanje neprofitnih stanovanj v najem, ne glede na dovoljeni rok za prebivanje v predmetnem stanovanju.

1.6 Udeleženec razpisa prebiva pri starših, sorodnikih ali prijateljih

Točkuje se udeleženec razpisa, ki razpolaga z dokazilom, da prebiva pri starših, sorodnikih ali prijateljih. Kot dokazilo se upoštevata izjava prosilca in potrdilo o prebivališču. Pri tem ni pomembno, ali v stanovanju prebiva odplačno ali neodplačno.

1.7 Udeleženec razpisa je najemnik denacionaliziranega stanovanja

Točkuje se udeleženec razpisa, ki je prejšnji imetnik stanovanjske pravice, v primeru njegove smrti pa njegov zakonec ali zunajzakonski partner, ki je imel ta položaj pred smrtjo najemnika in je z njim prebival.

1.8 Udeleženec razpisa je bivši hišnik

Točkuje se udeleženec razpisa – bivši hišnik, ki je pravico do bivanja v hišniškem stanovanju pridobil pred uveljavitvijo Stanovanjskega zakona v letu 1991, in sicer na podlagi najemne pogodbe ali drugega ustreznega akta, in hišniška dela še opravlja ali del ne opravlja več zaradi upokojitve ali razlogov, ki niso nastali po njegovi krivdi, ter za uporabo stanovanja plačuje tržno najemnino. Kot bivši hišnik se šteje tudi udeleženec razpisa, ki je hišniško stanovanje dobil v najem z namenom opravljanja sorodnih hišniških opravil kot so kurjač, čistilka in podobno. Po smrti bivšega hišnika se pravica do kandidiranja za dodelitev neprofitnega stanovanja prizna tudi njegovemu zakoncu ali zunajzakonskemu partnerju.

1.9 Udeleženec razpisa je bivši hišnik, zoper katerega je vložena tožba za izpraznitev stanovanja ali mu je že odpovedano najemno razmerje

Točkuje se udeleženec razpisa, ki izpolnjuje pogoje, navedene pod podtočko 1.8, ter je vlogi že predložil pisno odpoved najemne pogodbe, ki jo je podpisala več kot polovica etažnih lastnikov po solastniških deležih, in je rok za izselitev stanovanja že potekel ali pa odpovedni rok še teče, ali pa so etažni lastniki zoper njega vložili tožbo za izselitev, o čemer udeleženec predloži dokazilo.

1.10 Udeleženec razpisa je solastnik stanovanja v tretjinskem ali manjšem solastniškem deležu, ki ne presega 40 % vrednosti primernega stanovanja, in v tem stanovanju prebiva

Točkuje se udeleženec, ki je solastnik stanovanja ali stanovanjske hiše ali drugega prostora, v katerem prebiva, njegov solastniški delež pa znaša največ tretjino in ne presega 40 % vrednosti zanj oziroma za njegovo gospodinjstvo primernega stanovanja. Če je namreč prosilec solastnik v večjem deležu, ima večjo možnost odločitve glede ravnanja z njegovim lastniškim deležem.

2 Kvaliteta bivanja

Praviloma gre za starejša stanovanja s pomanjkljivimi oziroma dotrajanimi instalacijami, za kletna, vlažna oziroma premalo osončena stanovanja, stanovanja s povsem nefunkcionalno razporeditvijo prostorov in podobno, ki so ovrednotena z največ 150 točkami po sistemu točkovanja po Pravilniku o merilih in načinu za ugotavljanje vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš ter sistem točkovanja (Uradni list SRS, št. 25/81, s spremembami in dopolnitvami) ali ki so ovrednotena z največ 170 točkami po Pravilniku o merilih za ugotavljanje vrednosti stanovanj in stanovanjskih stavb (Uradni list RS, št. 127/04, s spremembami in dopolnitvami).

3 Neprimerna površina stanovanja

Pri izračunu se upoštevajo podatki o površini stanovanja iz sklenjene najemne oziroma podnajemne pogodbe ali zapisnika o točkovanju stanovanja. Če gre za udeleženca razpisa, ki prebiva pri starših, sorodnikih ali prijateljih, ali če prosilec nima sklenjene najemne ali podnajemne pogodbe ali če prebiva v prostorih s souporabo določenih prostorov, se upošteva izjava udeleženca razpisa o površini dela stanovanja ali stanovanjske stavbe, ki jo ima prosilec v uporabi oziroma v souporabi.

Točke za preveliko stanovanje glede na število uporabnikov lahko pridobi le udeleženec razpisa, ki prebiva v denacionaliziranem stanovanju. Stanovanje je preveliko, če za 20 m² presega zgornji površinski normativ s plačilom lastne udeležbe in varščine iz 14. člena tega pravilnika.

4 Funkcionalnost stanovanja**4.1 Stanovanje z arhitektonskimi ovirami**

Točke za stanovanje z arhitektonskimi ovirami lahko pridobi le udeleženec razpisa oziroma njegov družinski član, ki je gibalno oviran. Točkuje se udeleženec razpisa ali član gospodinjstva, ki je trajno vezan na uporabo invalidskega vozička.

4.2 Stanovanje z vhodom neposredno z dvorišča

Točkuje se le v primeru, če je vhod neposredno v bivalne prostore.

II. SOCIALNE RAZMERE**5 Število članov gospodinjstva****5.1 Število članov gospodinjstva, razvidnih iz ustreznega potrdila**

Točkuje se tudi nosečnost, izkazana s potrdilom zdravnika.

5.2 Družina s članom gospodinjstva, starim nad 65 let

Točkuje se, če udeleženca razpisa veže dolžnost preživljanja člana gospodinjstva, starega nad 65 let.

6 Ločeno življenje**6.1 Ločeno življenje roditeljev in mladoletnih otrok zaradi neprimernih stanovanjskih razmer**

Točkuje se le, če je iz odločbe o oddaji v rejništvo, v drugo družino ali zavod razvidno, da so razlog oddaje neprimerne stanovanjske razmere.

6.2 Status roditelja, ki sam preživlja otroka (enostarševska družina, samohranilec)

Enostarševska družina je skupnost enega od staršev z otroki, kadar je drugi od staršev umrl in otrok po njem ne prejema prejemkov za preživljanje ali je drugi od staršev neznan ali kadar otrok po drugem od staršev dejansko ne prejema prejemkov za preživljanje. Točkuje se v primeru, da eden od staršev sam preživlja otroka, kar dokazuje s potrdilom, da je preživnina neizterljiva, v skladu z odločbo US št. 1967 (Uradni list RS, št. 45/98), ter tudi v primeru, da otroci po pokojnem staršu ne prejemajo družinske pokojnine. Točke iz tega naslova pripadajo tudi staršu, ki uveljavlja preživnino prek preživninskega sklada.

7 Zdravstvene razmere

Zdravstvene razmere, opredeljene v podtočkah 7.1 in 7.2, se točkujejo, če prosilec v stanovanju prebiva najmanj tri leta ter izpolnjuje naslednja pogoja:

- iz predloženega zdravniškega potrdila (osebnega zdravnika) je razvidno, da sam prosilec ali kateri od preostalih družinskih članov boleha za kronično boleznijo zgornjih dihal ali astmo, in
- pristojni izvedenec za gradbeništvo kot član komisije najemodajalca/razpisnika ob ogledu stanovanja ugotovi prisotnost vlage, ki je posledica gradnje (konstrukcijska vlaga).

Udeležencu razpisa, čigar stanovanjske razmere se točkujejo po podtočki 1.1 ali 1.2, se dodelijo točke za zdravstvene razmere brez upoštevanja časa prebivanja v stanovanju in brez upoštevanja druge alineje prejšnjega odstavka.

III. PREDNOSTNE KATEGORIJE PROSILCEV

MLADE DRUŽINE, MLADI

MLADE DRUŽINE

Določilo velja za družine z najmanj enim otrokom, v katerih nobeden od staršev ni star več kot 35 let, pri čemer se za mlade družine štejejo ne samo življenjska skupnost obeh staršev in otrok, ampak vse druge družinske oblike.

Za starost 35 let šteje 35 let, dopoljenih v letu razpisa.

MLADI

Določilo velja v primerih, če udeleženec razpisa ni star več kot 30 let. Za starost 30 let šteje 30 let, dopoljenih v letu razpisa.

DRUŽINA Z VEČJIM ŠTEVILOM OTROK

– najmanj trije otroci

Točkuje se udeleženec razpisa, ki ima najmanj tri mladoletne otroke. Upošteva se tudi zdravniško izkazana nosečnost.

– za vsakega nadaljnjega otroka

Dodatno se točkuje udeleženec razpisa, ki ima najmanj štiri otroke oziroma več otrok. Upošteva se tudi zdravniško izkazana nosečnost.

INVALIDI IN DRUŽINE Z INVALIDNIM ČLANOM

Invalidnost se točkuje, če ni zagotovljeno institucionalno varstvo:

- družini, ki živi z otrokom, ki ima zmerno, težjo ali težko duševno ali težko telesno motnjo, ki jo ugotovi pristojna komisija (izvid in mnenje specialistične pediatrične službe oziroma z odločbo po zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, ter pravilniku, ki ureja organizacijo in način dela komisij za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami, če je otrok v odločbi opredeljen kot I. otroci z motnjami v duševnem razvoju, II. slepi in slabovidni otroci oziroma otroci z okvaro vidne funkcije, III. gluhi in naglušni otroci, IV. otroci z govorno-jezikovnimi motnjami (IV/c ali IV/d), V. gibalno ovirani otroci, VI. dolgotrajno bolni otroci, VIII. otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami (VIII/2b), IX. otroci z avtističnimi motnjami (IX/2, IX/3);
- družini, katere prosilec ali odrasli družinski član je invalid (odločba centra za socialno delo, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije oziroma Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje);
- družini, katere odrasli družinski član ima podaljšano roditeljsko pravico.

DRUŽINA Z MANJŠIM ŠTEVILOM ZAPOSLENIH

Določilo velja v primerih, ko gre za družino, v kateri je zaposlen samo en družinski član oziroma ni zaposlen nihče od družinskih članov.

DRŽAVLJANI Z DALJŠO DELOVNO DOBO, KI SO BREZ STANOVANJA ALI PODNAJEMNIKI

Določilo velja v primerih, če gre za prosilca oziroma prosilko s 13 oziroma 12 let delovne dobe.

PROSILCI, KI SO GLEDE NA POKLIC ALI DEJAVNOST POMEMBNI ZA OBČINO

Kategorijo prosilcev, ki so glede na poklic ali dejavnost pomembni za občino, lokalna skupnost v skladu s svojo pristojnostjo po šestem odstavku 87. člena Stanovanjskega zakona posebej opredeli in to utemelji v razpisu.

ŽRTVE NASILJA V DRUŽINI

Družinsko nasilje se točkuje na podlagi strokovnega mnenja centrov za socialno delo ter vladnih in nevladnih organizacij (materinski domovi, zatočišča – varne hiše, zavetišča, centri za pomoč žrtvam kaznivih dejanj), ki nudijo žrtvam nasilja psihosocialno pomoč.

OSEBE S STATUSOM ŽRTVE VOJNEGA NASILJA

Zakon o žrtvah vojnega nasilja (Uradni list RS, št. 63/95) v 17. členu določa, da ima žrtev vojnega nasilja, ki nima rešenega stanovanjskega vprašanja, pri kandidiranju za socialna stanovanja prednost pred drugimi prosilci.

DRUGE PREDNOSTNE KATEGORIJE PROSILCEV V SKLADU Z DRUGIM Odstavkom 6. Člena pravilnika

Najemodajalci neprofitnih stanovanj lahko v skladu s pooblastili po drugem odstavku 6. člena pravilnika v razpis poleg prednostnih kategorij, ki jih našteva že pravilnik, vključijo tudi drugo prednostno kategorijo oziroma druge prednostne kategorije, kar pa morajo v razpisu posebej utemeljiti.«

USTAVNO SODIŠČE

1913. Odločba o ugotovitvi kršitve človekove pravice

Številka: Up-139/22-19

Datum: 11. 5. 2023

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku odločanja o ustavni pritožbi Fedorja Anžeta Sazonova, Ljubljana, ki ga zastopa Vanja Šisernik, odvetnica v Kranju, na seji 11. maja 2023

o d l o č i l o :

S sklepom Višjega sodišča v Ljubljani št. I Kp 11256/2021 z dne 22. 11. 2021 v zvezi s sklepom Okrožnega sodišča v Ljubljani št. I Ks 11256/2021 z dne 29. 10. 2021 sta bili pritožniku kršeni pravici iz 22. člena in druge alineje 29. člena Ustave.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Okrožno sodišče v Ljubljani je v kazenskem postopku zaradi dveh kaznivih dejanj pranja denarja po četrtem v zvezi s prvim in tretjim odstavkom 245. člena Kazenskega zakonika (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21 in 186/21 – v nadaljevanju KZ-1) in kaznivega dejanja hudodelskega združevanja po drugem v zvezi s prvim odstavkom 294. člena KZ-1 na podlagi drugega odstavka 272. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo – v nadaljevanju ZKP) zoper pritožnika s sklepom z dne 30. 8. 2021 podaljšalo pripor po vložitvi obtožnice zaradi pripornega razloga po 1. točki prvega odstavka 201. člena ZKP. Zoper pravnomočni sklep je pritožnik vložil zahtevo za varstvo zakonitosti, ki ji je Vrhovno sodišče s sodbo št. XI Ips 11256/2021 z dne 4. 11. 2021 ugodilo in pravnomočni sklep sodišča o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice razveljavilo. Vrhovno sodišče je ugotovilo kršitev drugega odstavka 272. člena ZKP in pravice do obrambe iz 29. člena Ustave, saj pritožnikovi zagovornici pred odločitvijo sodišča ni bila pravilno vročena obtožnica s predlogom za podaljšanje pripora (obtožnica ji je bila vročena po navadni elektronski pošti, poleg tega ni bila podpisana in žigosana ter ni vsebovala sprotnih opomb) in ji tako ni bila dana možnost, da se do tega predloga opredeli. Vrhovno sodišče zadeve ni vrnilo v novo odločanje. Pojasnilo je, da tega ni storilo zato, ker je v vmesnem času pripor, podaljšan z razveljavljenim sklepom, že potekel.

2. Nekaj dni pred odločitvijo Vrhovnega sodišča o razveljavitvi sklepa o podaljšanju pripora (tj. 29. 10. 2021) je zunanajbravnavni senat na podlagi drugega odstavka 207. člena ZKP že izdal nadaljnji sklep, s katerim je ugotovil, da je priporni razlog po 1. točki prvega odstavka 201. člena ZKP še vedno podan. Zoper ta sklep je pritožnik na zadnji dan pritožbenega roka (tj. 15. 11. 2021) vložil pritožbo. Dne 16. 11. 2021 je vložil dopolnitev pritožbe, v kateri se je skliceval na sodbo Vrhovnega sodišča z dne 4. 11. 2021, ki naj bi jo prejel šele 16. 11. 2021. Trdil je, da je z razveljavitvijo sklepa o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice prišlo do položaja, ko o predlogu za podaljšanje pripora po vložitvi obtožnice ni bilo odločeno, zato prvostopenjsko sodišče ne bi smelo postopati po drugem odstavku 207. člena ZKP. Sodišče prve stopnje naj bi preizkus obstoja pripornih razlogov opravilo brez veljavne podlage in ne da bi obrambi dalo možnost, da se seznanj s predlogom za podaljšanje pripora po vložitvi obtožnice in nanj odgovori, zato naj bi bila tudi s tem sklepom kršena njegova pravica do obrambe iz 29. člena Ustave. Pritožbeno sodišče je pritožbo s sklepom

z dne 22. 11. 2021 zavrnilo. Iz obrazložitve sklepa izhaja, da kršitev, ki jih je pritožnik zatrjeval šele v dopolnitvi pritožbe, ni preizkušalo, saj je bila dopolnitev vložena prepozno. Zoper pravnomočni sklep je pritožnik vložil zahtevo za varstvo zakonitosti, ki jo je Vrhovno sodišče s sklepom z dne 16. 12. 2021 zavrglo kot nedovoljeno.

3. Pritožnik v ustavni pritožbi zatrjuje kršitev 14., 15., 19., 20., 22., 23., 25., 29. in 32. člena Ustave. Vztraja, da mu je bila z izpodbijanim sklepom o ugotovitvi, da je priporni razlog še vedno podan, kršena pravica do izjave. Glede na to, da je Vrhovno sodišče sklep o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice razveljavilo in da torej o predlogu državnega tožilstva za podaljšanje pripora po vložitvi obtožnice ni bilo odločeno, gre po oceni pritožnika pri izpodbijanjem sklepu za novo, samostojno odločanje o izreku pripora. Sodišče zato naj ne bi smelo postopati po drugem odstavku 207. člena ZKP (ki ureja nadaljnje ugotavljanje, ali so priporni razlogi še podani), temveč naj bi moralo postopati po drugem odstavku 272. člena ZKP (ki ureja odločanje o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice). Postopek podaljšanja pripora po vložitvi obtožnice in postopek ugotavljanja nadaljnega obstoja pripornih razlogov naj bi se bistveno razlikovala; o predlogu za podaljšanje pripora po vložitvi obtožnice naj bi se smelo odločati šele ob predpostavki, da je obramba imela možnost seznanitve s predlogom upravičenega tožilca za podaljšanje pripora in opredelitve do tega predloga (tretji odstavek 184. člena in drugi odstavek 272. člena ZKP), medtem ko naj v nadaljnjem postopku preizkusa pripornih razlogov (drugi odstavek 207. člena ZKP) takšna izjava ne bi bila predpisana, saj se o priporu odloča po uradni dolžnosti. Pritožniku oziroma njegovi zagovornici naj pravica do izjave po drugem odstavku 272. člena ZKP ne bi bila zagotovljena vse do vložitve ustavne pritožbe. Izpodbijani sklep naj bi bil torej izdan brez veljavne podlage in ne da bi imela obramba možnost, da se s predlogom za podaljšanje pripora po vložitvi obtožnice seznanj in nanj odgovori.

4. Pritožnik pojasnjuje, da prvostopenjsko sodišče ob izdaji izpodbijanega sklepa sicer res ni moglo vedeti, da bo predhodni sklep o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice razveljavljen, vendar pa bi to kršitev moralo odpraviti pritožbeno sodišče, ki je bilo s tem seznanjeno pred sprejetjem svoje odločitve. Pritožnik meni, da bi se pritožbeno sodišče moralo opredeliti do njegovih navedb v dopolnitvi pritožbe. Ker tega ni storilo, naj bi bila tudi s tem kršena njegova pravica do izjave. Ob tem pritožnik ne nasprotuje ugotovitvi pritožbenega sodišča, da je bila dopolnitev pritožbe vložena po poteku pritožbenega roka, meni pa, da je bila dopolnitev kljub temu pravočasna, saj predhodno še ni bil seznanjen s sodbo Vrhovnega sodišča z dne 4. 11. 2021. Sicer pa bi po mnenju pritožnika pritožbeno sodišče moralo to kršitev ugotoviti tudi po uradni dolžnosti.

5. Ustavno sodišče je s sklepom senata št. Up-139/22 z dne 7. 11. 2022 ustavno pritožbo zoper pravnomočni sklep o ugotovitvi, da je priporni razlog še vedno podan, sprejelo v obravnavo. V skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20 in 92/21 – v nadaljevanju ZUstS) je o sprejemu ustavne pritožbe obvestilo Višje sodišče v Ljubljani.

6. Pritožnik je z isto ustavno pritožbo izpodbijal tudi sklep Vrhovnega sodišča z dne 16. 12. 2021, s katerim je bila zavržena njegova zahteva za varstvo zakonitosti. V tem delu Ustavno sodišče ustavne pritožbe ni sprejelo v obravnavo.

B.

Ustavnoppravna izhodišča

7. Temeljna ustavna procesna jamstva, ki morajo biti zagotovljena ob odvzemu prostosti (tako v kazenskih kot v nekazenskih postopkih), so določena v 19. členu Ustave. V skladu z drugim odstavkom navedenega člena se sme posamezniku prostost odvzeti le v primerih in po postopku, ki ga določa zakon, v tretjem odstavku pa je predpisan obvezen pouk

ob odvzemu prostosti. Primere, ko je osebi prostost odvzeta z odreditvijo pripora, Ustava natančneje ureja v 20. členu. Po drugem odstavku navedenega člena se sme oseba, za katero obstaja utemeljen sum, da je storila kaznivo dejanje, pripriti samo na podlagi odločbe sodišča, kadar je to neogibno potrebno za potek kazenskega postopka ali za varnost ljudi. Ustava med drugim določa tudi temeljna pravila glede trajanja pripora; pripor sme trajati samo toliko časa, dokler so za to dani zakonski razlogi, vendar v začetni fazi postopka do vložitve obtožnice največ tri mesece od dneva odvzema prostosti, nato pa sme Vrhovno sodišče pripor podaljšati še za nadaljnje tri mesece (drugi in tretji odstavek 20. člena Ustave). Postopek podaljševanja in najdaljši čas trajanja pripora po vložitvi obtožnice v Ustavi nista določena, nedvomno pa iz Ustave izhaja, da sme tudi po vložitvi obtožnice pripor trajati najkrajši potreben čas.¹

8. Ustavno sodišče je že v odločbi št. U-I-18/93 z dne 11. 4. 1996 (Uradni list RS, št. 25/96, in OdlUS V, 40; 69. točka obrazložitve) pojasnilo, da ustavna zahteva iz drugega odstavka 20. člena Ustave, da o priporu odloči sodišče, vključuje vsa jamstva pravice do sodnega varstva iz 23. člena Ustave. Navedeno pomeni, da sme o priporu odločiti le sodišče, ki je ustanovljeno z zakonom in ki je neodvisno in nepristransko. Da lahko govorimo o nepristranskosti sodišča, pa mora to pred odločitvijo slišati stališča obeh strank, pri odločanju o priporu torej osebe, o katere priporu odloča, in tožilca.

9. Ustavno sodišče pravico do izjave oziroma pravico do kontradiktornega postopka primarno uvršča v 22. člen Ustave, ki vsakomur zagotavlja enako varstvo njegovih pravic v postopku pred sodiščem in pred drugimi državnimi organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil, ki odločajo o njegovih pravicah, dolžnostih ali pravnih interesih. Pravica do izjave pomeni, da mora biti stranki dana možnost, da se izjavi o celotnem procesnem gradivu, ki je v sodnem spisu in ki lahko vpliva na odločitev sodišča. Stranki mora biti zagotovljeno, da se seznanjajo z navedbami, dokaznimi predlogi in stališči nasprotnih strank, pa tudi vsakogar (tudi neodvisnega organa), ki mu je v postopku zagotovljena vloga, da lahko vpliva na odločitev sodišča, ter da na te navedbe, predloge in stališča odgovori.² Iz pravice do izjave izhaja tudi obveznost sodišča, da se z navedbami strank seznanjajo, pretehta njihovo dopustnost in relevantnost ter se do njih – če so dopustne in za odločitev pomembne – v obrazložitvi sodne odločbe opredeli. Ta dolžnost velja tudi za instančna sodišča, ko odločajo o pravnih sredstvih.³

10. Po ustaljeni ustavnosodni presoji ima pravica do izjave še posebno ustavnopravno težo v postopku odločanja o priporu. Sodišče mora osebo, o priporu katere odloča, seznaniti z vsem gradivom, ki bi utegnilo vplivati na odločitev o priporu, in ji določiti primeren rok, v katerem se lahko o tem gradivu izjavi. Navedeno velja tako v postopku odločanja o odreditvi pripora kot v postopku odločanja o podaljšanju pripora. Ustavno sodišče je že sprejelo stališče, da mora sodišče v skladu z 22. členom Ustave pripriti osebi vročiti predlog tožilstva za podaljšanje pripora in ji določiti razumen rok za izjavo.⁴

11. Ko gre za odločanje o priporu, ima poseben pomen tudi ustavna pravica obdolženca do obrambe z zagovornikom (druga alineja 29. člena Ustave). Ta pravica, ki obdolžencu zagotavlja učinkovito uresničevanje drugih človekovih pravic,

mora biti sicer obdolžencu zagotovljena tudi v primerih, ko se brani s prostosti, še posebno težo pa ima pri odločanju o priporu, saj se pripriti zaradi stresnosti situacije in odrezanosti od zunanjega sveta pogosto ne more sam uspešno braniti; dejanjem državnega tožilca se lahko enakopravno zoperstavi šele s pomočjo zagovornika.⁵ Iz odločbe Ustavnega sodišča št. Up-431/14 izhaja, da je podana kršitev obdolženčeve pravice do izjave iz 22. člena in pravice do obrambe z zagovornikom iz druge alineje 29. člena Ustave, če sodišče predlog za podaljšanje pripora vroči zgolj obdolžencu, ne pa tudi njegovemu zagovorniku.

12. Iz ustavnosodne presoje poleg tega izhaja, da je treba pri odločanju o omejevalnih ukrepih, med katere sodi tudi pripor, spoštovati ustavno zagotovljeno domnevo nedolžnosti (27. člen Ustave), po kateri je trditveno in dokazno breme na tožilcu. Tožilec je torej tisti, ki mora (1) zahtevati odreditev omejevalnega ukrepa, (2) zatrjevati izpolnjenost vsebinskih pogojev zanj in (3) izpolnjenost teh pogojev dokazati s tisto stopnjo verjetnosti, ki jo zahteva ustavno ali zakonsko določen dokazni standard. Navedeno *mutatis mutandis* velja tudi pri odločanju o podaljšanju pripora.⁶

Upoštevana zakonska ureditev

13. Prvi odstavek 205. člena ZKP določa, da sme biti obdolženec na podlagi sklepa preiskovalnega sodnika o odreditvi pripora pridržan v priporu največ mesec dni od dneva, ko mu je bila odvzeta prostost, po tem času pa sme biti pridržan v priporu samo na podlagi sklepa o podaljšanju pripora. Za obravnavani primer je odločilna zakonska ureditev odločanja o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice. Pred uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, št. 91/11 – v nadaljevanju ZKP-K) je moral senat v primeru, ko je bil obdolženec v priporu in v obtožnici ni bilo predlagano, naj se izpusti, v treh dneh od prejema obtožnice po uradni dolžnosti preizkusiti, ali so še dani razlogi za pripor, in izdati sklep, s katerim je pripor podaljšal ali odpravil (takrat veljavni drugi odstavek 272. člena ZKP). Če je senat pripor podaljšal, je moral nato na vsaka dva meseca tudi brez predloga strank preizkusiti, ali so še dani razlogi za pripor, in izdati sklep, s katerim je pripor ponovno podaljšal ali odpravil (takrat veljavni drugi odstavek 207. člena ZKP). Navedeni sklepi o podaljšanju pripora so predstavljali izvršilni naslov oziroma pravno podlago za izvrševanje pripora z veljavnostjo dveh mesecev. Če senat o podaljšanju oziroma odpravi pripora ni odločil v dveh mesecih od zadnjega sklepa o podaljšanju, je bil obdolženec v vmesnem času v priporu brez sodne odločbe.⁷

14. Z ZKP-K so bile navedene določbe spremenjene. Spremembo je spodbudila odločba št. U-I-50/09, Up-260/09, s katero je Ustavno sodišče odločilo, da je zakonska ureditev, ki je dopuščala, da se pripor v fazi sodne preiskave do vložitve obtožnice podaljša tudi na predlog preiskovalnega sodnika, v neskladju z obdolženčevo pravico do enakosti orožij iz 22. člena Ustave. Ustavno sodišče je navedeno odločitev oprlo na svojo ustaljeno presojo, po kateri je pri odločanju o omejevalnih ukrepih trditveno in dokazno breme na tožilcu (27. člen Ustave), obdolžencu pa mora biti zagotovljen enak obseg pravic oziroma enak pravni položaj, kot ga ima tožilec

¹ Glej odločbo Ustavnega sodišča št. Up-155/95 z dne 5. 12. 1996 (OdlUS V, 190), predvsem 11. točko obrazložitve.

² Odločba Ustavnega sodišča št. Up-108/00 z dne 20. 2. 2003 (Uradni list RS, št. 26/03, in OdlUS XII, 49), 7. točka obrazložitve.

³ Glej odločbe Ustavnega sodišča št. Up-373/97 z dne 22. 2. 2001 (Uradni list RS, št. 19/01, in OdlUS X, 108), 9. točka obrazložitve, št. Up-211/04 z dne 2. 3. 2006 (Uradni list RS, št. 28/06, in OdlUS XV, 40), 5. točka obrazložitve, in št. Up-590/05 z dne 17. 4. 2008 (Uradni list RS, št. 53/08, in OdlUS XVII, 30), 6. točka obrazložitve.

⁴ Glej odločbi Ustavnega sodišča št. Up-21/05 z dne 26. 5. 2005 (Uradni list RS, št. 57/05, in OdlUS XIV, 44), 21. točka obrazložitve, in št. Up-441/16 z dne 24. 1. 2019, 5.–6. točka obrazložitve.

⁵ Glej odločbo Ustavnega sodišča št. Up-431/14 z dne 17. 12. 2014 (Uradni list RS, št. 2/15), 5., 6. in 9. točka obrazložitve. Glej tudi M. Šošic v: M. Šepc (ur.), Zakon o kazenskem postopku s komentarjem, 1. knjiga, GV Založba, Ljubljana 2023, str. 485–486.

⁶ Glej odločbe Ustavnega sodišča št. U-I-18/93, 72. točka obrazložitve, št. U-I-296/02 z dne 20. 5. 2004 (Uradni list RS, št. 68/04, in OdlUS XIII, 41), 39. točka obrazložitve, št. U-I-328/04 z dne 29. 5. 2008 (Uradni list RS, št. 65/08, in OdlUS XVII, 20), 13. točka obrazložitve, in št. U-I-50/09, Up-260/09 z dne 18. 3. 2010 (Uradni list RS, št. 29/10, in OdlUS XIX, 2), 17. točka obrazložitve. Glej tudi Zakon o kazenskem postopku z novelo ZKP-K, uvodna pojasnila Š. Horvat, GV Založba, Ljubljana 2012, str. 45.

⁷ Glej Š. Horvat, Zakon o kazenskem postopku s komentarjem, GV Založba, Ljubljana 2004, str. 490. Glej tudi sklep Ustavnega sodišča št. Up-320/01 z dne 8. 4. 2003, 5. točka obrazložitve.

(22. člen Ustave).⁸ V navedeni zadevi se sicer Ustavno sodišče ni opredelilo do ustavne skladnosti določb ZKP o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice, saj te niso bile izpodbijane, je pa zakonodajalca pozvalo, naj sam presodi, ali so zaradi te odločitve podani ustavnopravni razlogi, zaradi katerih je treba spremeniti tudi določbe ZKP, ki urejajo odločanje o priporu po vložitvi obtožnice.⁹

15. Kot izhaja iz predloga ZKP-K, je zakonodajalec ocenil, da so taki ustavnopravni predlogi podani.¹⁰ Z ZKP-K je uvedel ureditev, po kateri se za vsako odreditev in podaljšanje pripora (tako v fazi preiskave kot po vložitvi obtožnice) zahteva predlog tožilca. S tem je zadostil ustavni zahtevi, da sme sodišče o odreditvi in podaljšanju pripora odločiti samo na predlog tožilca. Ob tem pa je zakonodajalec postopek odločanja o priporu spremenil tudi tako, da se po vložitvi obtožnice pripor ne podaljšuje več na dva meseca. Če je obdolženec v priporu in je v obtožnici predlagano, naj se pripor podaljša, se ob izpolnjenih pogojih pripor podaljša takoj po vložitvi obtožnice, pri čemer je treba obdolžencu omogočiti, da na predlog za podaljšanje odgovori (drugi odstavek 272. člena ZKP). Od te točke naprej in do izreka sodbe sodišča prve stopnje pa senat ne odloča več o podaljšanju pripora, temveč po preteku dveh mesecev od zadnjega sklepa o priporu tudi brez predloga strank preizkusi, ali so še dani razlogi za pripor, in izda sklep, s katerim ugotovi, da so razlogi za pripor še podani (v nadaljevanju ugotovitveni priporni sklep), ali pa pripor odpravi (drugi odstavek 207. člena ZKP). Zakon ne določa, da bi morale sodišče pred izdajo ugotovitenega pripornega sklepa obdolžencu omogočiti, da se o obstoju pripornih razlogov izjavi. Po vložitvi obtožnice in do izreka obsojilne sodbe lahko pripor traja največ dve leti (peti odstavek 207. člena ZKP). Ugotovitveni priporni sklepi so predvideni tudi v pritožbenem postopku (sedmi odstavek 392. člena ZKP, v veljavi od ZKP-K, in tretji odstavek 394. člena ZKP, v veljavi od Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku, Uradni list RS, št. 47/13 – ZKP-L).

16. Vrhovno sodišče je v sodbi št. XI Ips 11256/2021 z dne 4. 11. 2021, s katero je v obravnavani zadevi razveljavilo sklep o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice, pojasnilo, da »[n]jovega odločanja o predlogu za podaljšanje pripora pred sodiščem prve stopnje ni odredilo, saj je pripor, podaljšan z razveljavitvenim sklepom, že potekel«. Na enak način je odločilo v eni od predhodnih zadev, v kateri je dodalo, da je sodišče že z nadaljnjim sklepom v skladu z drugim odstavkom 207. člena ZKP preizkusilo, ali so še dani pogoji za pripor.¹¹ Na podlagi navedenega bi lahko sklepali, da je lahko po stališču Vrhovnega sodišča obdolženec na podlagi sklepa o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice v priporu le dva meseca, nadaljnje trajanje pripora pa temelji na ugotovitvenih pripornih sklepih, ki so samostojna podlaga za izvrševanje pripora (vsakič za dva meseca). Po tej razlagi se torej ugotovitveni priporni sklepi po vsebini ne razlikujejo od sklepov o podaljšanju pripora, ki so jih sodišča izdajala pred uveljavitvijo ZKP-K. Drugačno stališče pa je mogoče razbrati iz odločitev Vrhovnega sodišča, ki se nanašajo na ugotovitvene priporne sklepe, izdane v fazi pritožbenega postopka.¹² Iz teh odločitev izhaja, da se ugotovitveni priporni sklepi bistveno razlikujejo od predhodne ureditve, ki je sodišču nalagala, da se s sklepom pripor podaljša ali odpravi.

⁸ Odločba Ustavnega sodišča št. U-I-50/09, Up-260/09, 16.–17. točka obrazložitve.

⁹ Prav tam, 20. točka obrazložitve.

¹⁰ Glej Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku z dne 2. 6. 2011 (EPA 1892-V), str. 9 in 67.

¹¹ Sodba Vrhovnega sodišča št. XI Ips 53025/2020 z dne 8. 3. 2021, 10. točka obrazložitve.

¹² Glej sklepe Vrhovnega sodišča št. I Kp 11292/2014 z dne 30. 10. 2014 (4. točka obrazložitve), št. I Kp 55009/2013 z dne 7. 11. 2014 (4. točka obrazložitve), št. I Kp 14213/2013 z dne 29. 1. 2015 (5. točka obrazložitve), št. I Kp 52016/2014 z dne 14. 5. 2015 (4. točka obrazložitve) in št. I Kp 20253/2014 z dne 29. 10. 2015 (4. točka obrazložitve).

Vrhovno sodišče pojasnjuje, da pri ugotovitvenih sklepih ne gre za podaljšanje pripora (pripor je namreč že s predhodnim sklepom podaljšan do nastopa kazni), temveč da sodišče v tej fazi presoja le, ali so razlogi, iz katerih je bil zoper obtoženca pripor odrejen, še podani oziroma ali so nastopile okoliščine, ki narekujejo odpravo pripora. Zato po stališču Vrhovnega sodišča ob ugotovitvi, da je isti priporni razlog še vedno podan, sodišču za takšno presojo tudi ni treba ponovno utemeljevati vseh zakonskih pogojev za pripor, ki izhajajo iz prej izdanih sklepov o odreditvi oziroma podaljšanju pripora.

17. Po presoji Ustavnega sodišča obstaja več razlogov, ki govorijo za stališče, da ugotovitveni priporni sklepi ne vsebujejo izvršilnega naslova za izvrševanje pripora. Prvi razlog je povezan z izrekom teh sklepov. Sodišče v izreku sklepa, ki ga sprejme na podlagi drugega odstavka 207. člena ZKP (enako velja za sklepe, sprejete na podlagi sedmega odstavka 392. člena in tretjega odstavka 394. člena ZKP), navede le, da se ugotovi, da je pri obdolžencu še podan priporni razlog. Tak sklep torej ne vsebuje odločitve sodišča, ki bi pristojnim organom nalagala, da obdolženca privedejo v pripor ali da ga v njem zadržujejo, zato ne more biti podlaga za izvrševanje pripora. Navedeno potrjuje prvi odstavek 205. člena ZKP, po katerem sme biti obdolženec v priporu le na podlagi sklepa o odreditvi ali podaljšanju pripora. Drug razlog je ustavnopravne narave. Navedeno je bilo že, da sme sodišče v skladu s 27. členom Ustave sklep, s katerim pripor odredi ali podaljša (torej sklep, s katerim vzpostavi pravno podlago za izvrševanje pripora), sprejeti le na predlog upravičenega tožilca (glej 12. točko obrazložitve te odločbe). Če se zakonsko ureditev razlaga tako, da tožilec po vložitvi obtožnice podaljšanje pripora predlaga le za dva meseca, podlaga za nadaljnje izvrševanje pripora pa so ugotovitveni sklepi, ki jih sodišče izdaja po uradni dolžnosti, to pomeni, da sodišče s temi sklepi pripor dejansko podaljšuje na lastno pobudo. Takšna razlaga torej posega v domnevo nedolžnosti iz 27. člena Ustave, pri čemer za tak poseg ni videti ustavno dopustnega cilja.¹³ Proti razlagi, da ugotovitveni priporni sklepi vzpostavljajo podlago za izvrševanje pripora, govori tudi zgodovinska razlaga (tj. razlaga, ki se med drugim opira na potek zakonodajnega postopka in razloge za izdajo zakona). V predlogu ZKP-K je navedeno, da gre pri drugem odstavku 207. člena ZKP »le za dvomesečni preizkus razlogov, ne pa za odločanje o podaljšanju pripora, za katerega je potreben predlog državnega tožilca zaradi zagotavljanja enakosti orožja, [zato] je bolj primerno in ustavno skladno, da senat ob preizkusu s sklepom ugotovi, da so razlogi za pripor, ki sme po petem odstavku 207. člena po vložitvi obtožnice trajati največ dve leti, še podani, in če ugotovi, da niso, pripor odpravi«. ¹⁴ Zakonodajalec je torej želel narediti jasno ločnico med sklepi o podaljšanju pripora, ki jih sme sodišče izdati le na predlog upravičenega tožilca in ki predstavljajo podlago za izvrševanje pripora, in ugotovitvenimi sklepi, s katerimi sodišče le ugotavlja, ali so še podani razlogi za pripor, ki temelji na predhodnem sklepu o odreditvi oziroma podaljšanju pripora.

18. Glede na navedeno je treba upošteveno zakonsko ureditev razlagati tako, da je pravna podlaga za izvrševanje pripora od vložitve obtožnice do izreka prvostopenjske sodbe sklep o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice (drugi odstavek 272. člena ZKP), vmesni ugotovitveni priporni sklepi (drugi odstavek 207. člena ZKP) pa imajo zgolj deklaratorno naravo; sporočajo, da je sodišče periodično (tj. na dva meseca) preverjalo obstoj pripornih razlogov in da ni videlo razlogov za odpravo pripora, ki se izvršuje na podlagi sklepa o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice. Takšna razlaga zagotavlja spoštovanje ustavne zahteve, da sodišče sklepe, ki so podlaga za izvrševanje pripora, sprejema samo na predlog tožilca in po zagotovitvi kontradiktornosti. Glede na to, da je lahko obdolženec

¹³ Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-328/04, 13. točka obrazložitve.

¹⁴ Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku z dne 2. 6. 2011 (EPA 1892-V), str. 67.

na podlagi sklepa o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice v priporu kar dve leti, je sicer ključno, da sodišče tudi v vmesnem času periodično preizkuša, ali so pogoji za pripor še podani in ali je trajanje pripora še v okviru razumnega časa. Vendar pa za tak preizkus ne potrebuje predloga tožilca, saj ne odloča znova o pravni podlagi za pripor. Sodišče pri navedenem preizkusu tudi ne ugotavlja novih pripornih razlogov ali novih obremenilnih okoliščin; ugotovitveni priporni sklepi se smejo nanašati le na tiste priporne razloge in tiste okoliščine, ki jih vsebuje že sklep o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice (če je bil denimo pripor po vložitvi obtožnice podaljšana samo zaradi pripornega razloga begosumnosti, sodišče z ugotovitvenim pripornim sklepom ne more ugotoviti pripornega razloga ponovitvene nevarnosti, saj v takem primeru ne bi zgolj preizkušalo razlogov, ki jih je zatrjeval in s katerimi je uspel tožilec, temveč bi po uradni dolžnosti ugotavljalo nove priporne razloge). Kadar sodišče na podlagi drugega odstavka 207. člena ZKP preizkus pripornih razlogov opravi brez predloga tožilca, tudi ni v neskladju z Ustavo, če sodišče predhodno ne pridobi obdolženčeve izjave, saj ne razpolaga z novim procesnim gradivom, ki bi lahko vplivalo na obdolženčev pravni položaj. Pravici obdolženca do izjave in do obrambe sta zagotovljeni na način, da se obdolženec lahko izjavi o predlogu za podaljšanje pripora po vložitvi obtožnice, poleg tega pa lahko kadarkoli v postopku poda predlog za odpravo pripora, o katerem mora sodišče odločiti hitro.¹⁵

Presoja konkretnega primera

19. Pritožnik izpodbija ugotovitveni priporni sklep, izdan na podlagi drugega odstavka 207. člena ZKP. Iz do zdaj navedenega izhaja, da sodišče ne krši obdolženčeve pravice do izjave iz 22. člena Ustave oziroma njegove pravice do obrambe z zagovornikom iz druge alineje 29. člena Ustave, če pred izdajo takega sklepa, ki ga izda brez predloga upravičenega tožilca, obdolžencu in/ali njegovemu zagovorniku ne omogoči izjave o obstoju pripornih razlogov. Vendar pa v obravnavanem primeru pritožnik trdi, da njegovi zagovornici pravica do izjave ni bila zagotovljena že pri odločanju o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice, kar je ugotovilo tudi Vrhovno sodišče s sodbo z dne 4. 11. 2021.

20. Ustavno sodišče pritrjuje presoji Vrhovnega sodišča, da sodišče pritožnikovi zagovornici pred odločitvijo o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice ni omogočilo, da se izjavi o predlogu za podaljšanje pripora, saj ji je obtožnico, ki je vsebovala predlog za podaljšanje pripora (drugi odstavek 272. člena ZKP), vročilo na način, ki ni zakonsko predviden (tj. po elektronski pošti), poleg tega pa se posredovani dokument ni vsebinsko skladal z vloženo obtožnico (posredovani dokument ni vseboval sprotnih opomb). Posledično sta bili pritožniku z izdajo sklepa o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice kršeni pravica do izjave iz 22. člena Ustave in pravica do obrambe z zagovornikom iz druge alineje 29. člena Ustave.

21. Navedena kršitev je vplivala tudi na ustavno skladnost izpodbijanega naknadnega ugotovitvenega sklepa. Kot je bilo pojasnjeno, sodišče z ugotovitvenimi sklepi iz drugega odstavka 207. člena ZKP zgolj potrjuje nadaljnji obstoj pripornih razlogov, ki jih je predhodno ugotovilo v sklepu o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice. Dokler obdolžencu ni dana možnost, da se do teh razlogov opredeli, s kršitvijo pravice do izjave ni obremenjen le sklep o podaljšanju pripora po vložitvi

obtožnice, temveč tudi vsi nadaljnji ugotovitveni priporni sklepi. Sodišče sme torej tudi ugotovitvene sklepe iz drugega odstavka 207. člena ZKP izdati le, če sta imela obdolženec in njegov zagovornik pred tem vsaj enkrat v postopku možnost, da se opredelita do predloga za podaljšanje pripora po vložitvi obtožnice. Če sta to možnost imela že v okviru odločanja o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice, jima sodišče, ko odloča na podlagi drugega odstavka 207. člena ZKP, predloga ni dolžno ponovno vročiti in ju pozivati k ponovni izjavi. Če pa jima sodišče (v nasprotju z zakonom in Ustavo) te možnosti tedaj ni dalo (za kar je šlo v obravnavanem primeru), jima jo mora dati vsaj pred odločitvijo o izdaji ugotovitvenega sklepa po drugem odstavku 207. člena ZKP, sicer tudi z izdajo tega sklepa krši obdolženčevu pravico iz 22. oziroma 29. člena Ustave.

22. Iz sodbe Vrhovnega sodišča z dne 4. 11. 2021 sicer izhaja, da je bila pritožnikova zagovornica s popolno vsebino obtožnice, ki je vključevala predlog za podaljšanje pripora, seznanjena 9. 9. 2021, tj. po izdaji prvostopenjskega sklepa o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice, a pred izdajo izpodbijanega prvostopenjskega ugotovitvenega sklepa. Vendar pa to samo po sebi še ne pomeni, da je imela pritožnikova zagovornica pred izdajo izpodbijanega ugotovitvenega sklepa možnost opredelitve do predloga za podaljšanje pripora. Sodišče namreč po pravilni vročitvi obtožnice zagovornici in pred izdajo izpodbijanega ugotovitvenega sklepa zagovornice ni pozvalo k opredelitvi in ji določilo roka zanjo.

23. Glede na navedeno sta bili s tem, ko je sodišče prve stopnje na podlagi drugega odstavka 207. člena ZKP ugotovilo, da je priporni razlog še podan, čeprav pritožnikovi zagovornici pred tem v nobeni fazi postopka ni bilo omogočeno, da se opredeli do predloga za podaljšanje pripora po vložitvi obtožnice, kršeni pritožnikova pravica do izjave iz 22. člena in pravica do obrambe z zagovornikom iz druge alineje 29. člena Ustave. S tem ko je Vrhovno sodišče s sodbo z dne 4. 11. 2021 sklep o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice razveljavilo, ne da bi zadevo vrnilo v ponovno odločanje sodišča prve stopnje, pa je odpadla tudi pravna podlaga za izvrševanje pripora. Kot je bilo obrazloženo v 17.–18. točki obrazložitve te odločbe, je lahko podlaga za izvrševanje pripora le sklep o odreditvi ali podaljšanju pripora.

24. Pritožnik kršitev pravice do izjave iz 22. člena Ustave očita tudi sodišču druge stopnje, ki naj se ne bi opredelilo do njegovih navedb v dopolnitvi pritožbe. Iz ustavnosodne presoje izhaja, da prekluzivni roki za vložitev pravnih sredstev sicer pomenijo poseg v ustavno pravico stranke do izjave (saj sodišče vloge oziroma dopolnitve pravočasno vložene vloge, ki navaja razloge ali dejstva, ki niso bila navedena v pravočasni vlogi, vložene po preteku takšnega roka, ne bo vsebinsko obravnavalo), vendar pa je določitev takšnih rokov ustavno dopustna, saj služi zagotovitvi jasnosti in gotovosti v medsebojnih pravnih razmerjih in je s tem v interesu vseh strank pravnega razmerja, prav tako pa v interesu instituta učinkovitega sodnega varstva v celoti (prvi odstavek 23. člena Ustave). Ob tem velja, da prekluzivni roki ne smejo biti pretirano kratki ter da morata dolžina roka in njegov prekluzivni učinek dovolj jasno in nedvoumno izhajati iz zakona.¹⁶ Pritožnik ne nasprotuje stališču pritožbenega sodišča, da je bila dopolnitev pritožbe vložena po poteku pritožbenega roka, iz ustavne pritožbe pa tudi ne izhaja, da je zakonska ureditev tega roka v neskladju z navedenimi ustavnimi merili. Glede na navedeno ni mogoče pritrčiti očitku pritožnika, da bi se pritožbeno sodišče moralo opredeliti do navedb v dopolnitvi pritožbe. Neutemeljen pa je tudi očitek, da bi pritožbeno sodišče kršitev, ki jo je pritožnik zatrjeval v dopolnitvi

¹⁵ Glede obveznosti sodišča, da ob periodičnem preverjanju pripornih razlogov odloči tudi o vsakem predlogu obdolženca za odpravo pripora, glej sklep Ustavnega sodišča št. Up-194/95 z dne 12. 3. 1996, 3. točka obrazložitve. Obveznost hitrega odločanja o takem predlogu izhaja iz četrtega odstavka 5. člena Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, MP, št. 7/94 – EKČP), po katerem ima vsakdo, ki mu je bila odvzeta prostost, pravico začeti postopek, v katerem bo sodišče hitro odločilo o zakonitosti odvzema prostosti in odredilo njegovo izpustitev, če je bil odvzem prostosti nezakonit. V zvezi s tem glej na primer sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi *Rehbock proti Sloveniji* z dne 28. 11. 2000, 82.–86. točka obrazložitve.

¹⁶ Tako odločba Ustavnega sodišča št. Up-329/01 z dne 16. 5. 2002 (Uradni list RS, št. 49/02, in OdlUS XI, 119), 9. točka obrazložitve. Glej tudi odločbi Ustavnega sodišča št. Up-1201/05 z dne 6. 12. 2007 (Uradni list RS, št. 117/07, in OdlUS XVI, 116), 11. točka obrazložitve, in št. Up-1043/18 z dne 27. 10. 2022 (Uradni list RS, št. 151/22), 10. točka obrazložitve, ter sklep Ustavnega sodišča št. Up-120/05 z dne 15. 12. 2006, 4. točka obrazložitve.

pritožbe, moralo ugotovilo po uradni dolžnosti. Dejstvo, da sodišče določene kršitve ne ugotovi po uradni dolžnosti, namreč ne pomeni kršitve pritožnikove pravice do izjave iz 22. člena Ustave; kršitev pravice do izjave je podana, če se sodišče ne opredeli do dopustnih (torej pravočasnih) in upoštevni navedb strank. Kršitev, ki jo pritožnik očita pritožbenemu sodišču, torej ni podana, kar pa ne vpliva na dejstvo, da je izpodbijani pravnomočni sklep obremenjen z zgoraj ugotovljeno kršitvijo 22. člena in druge alineje 29. člena Ustave.

25. Glede na to, da je bil sklep o podaljšanju pripora po vložitvi obtožnice razveljavljen, ne da bi bila zadeva vrnjena v novo odločanje, s čimer je odpadla pravna podlaga za izvrševanje pripora, in glede na to, da iz sodnega spisa izhaja, da je sodišče s sklepom št. III K 11256/2021 z dne 23. 6. 2022 pripor zoper pritožnika nadomestilo z ukrepom varščine, izpodbijani pravnomočni sklep nima več pravnih učinkov. Iz tega razloga se je Ustavno sodišče omejilo na ugotovitev kršitev pravic iz 22. člena in druge alineje 29. člena Ustave.

C.

26. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi 47. člena v zvezi s prvim odstavkom 49. člena ZUstS ter prve alineje drugega odstavka v zvezi s petim odstavkom 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11, 70/17 in 35/20) v sestavi: predsednik dr. Matej Accetto ter sodnici in sodniki dr. Rok Čeferin, Dr. Dr. Klemen Jaklič (Oxford ZK, Harvard ZDA), dr. Špelca Mežnar, dr. Rok Svetlič, Marko Šorli in dr. Katja Šugman Stubbs. Odločbo je sprejelo soglasno.

Dr. Matej Accetto
predsednik

DRUGI ORGANI IN ORGANIZACIJE

1914. Aneks št. 1 h Kolektivni pogodbi za obrt in podjetništvo

Na podlagi 2. člena Zakona o kolektivnih pogodbah (Uradni list RS, št. 43/06) sklepata pogodbeni stranki:

kot predstavnik delodajalcev:

Združenje delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, ki ga zastopa Marko Lotrič, predsednik
in

kot predstavnik delavcev:

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije, ki ga zastopa Blaž Sotlar, predsednik
sklepata

ANEXS št. 1

h Kolektivni pogodbi za obrt in podjetništvo (Uradni list RS, št. 46/23)

1. člen

Spremeni se 6. člen KPOP, tako da se glasi:

»6. člen

(časovna veljavnost)

(1) Ta kolektivna pogodba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. 5. 2023.

(2) Pogodba je sklenjena za nedoločen čas.

(3) Vsaka stranka jo lahko odpove s šest mesečnim odpovednim rokom, vendar ne prej kot po poteku treh let od začetka veljavnosti te kolektivne pogodbe. Odpoved mora biti obrazložena. Po odpovedi te kolektivne pogodbe lahko vsaka stranka predlaga sklenitev nove kolektivne pogodbe.

(4) Po prenehanju veljavnosti kolektivne pogodbe se določbe normativnega dela uporabljajo še dvanajst mesecev, v kolikor ni sklenjena nova kolektivna pogodba.«

2. člen

Spremeni se 64. člen KPOP, tako da se glasi:

»64. člen

(zneski najnižjih osnovnih plač)

(1) Zneski najnižjih osnovnih plač za posamezni tarifni razred, ki se uporabljajo od začetka veljavnosti te kolektivne pogodbe, za 174 ur na mesec znašajo:

Tarifni razred	Najnižja osnovna plača
I.	754 EUR
II.	867 EUR
III.	915 EUR
IV.	969 EUR
V.	1.037 EUR
VI.	1.085 EUR
VII.	1.111 EUR
VIII.	1.243 EUR

(2) Najnižje osnovne plače po tej kolektivni pogodbi se s 1. marcem tekočega leta povečajo na podlagi povprečne letne inflacije preteklega leta in enkrat letno tj. s 1. marcem za 1/3 letne pozitivne rasti BDP preteklega leta.

(3) Plače se usklajujejo za obdobje leta 2024 in dalje na enak način kot je določeno v drugem odstavku tega člena.«

KONČNE DOLOČBE

3. člen

(1) V ostalih določbah ta kolektivna pogodba ostane nespremenjena.

(2) Ta aneks začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporablja pa se od 1. 5. 2023 dalje.

Ljubljana, dne 16. maja 2023

Združenje delodajalcev obrti
in podjetnikov Slovenije
predsednik
Marko Lotrič

Sindikat obrti in podjetništva Slovenije
predsednik
Blaž Sotlar

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je dne 30. 5. 2023 izdalo potrdilo št. 10101-14/2008-26 o tem, da je Aneks št. 1 h Kolektivni pogodbi za obrt in podjetništvo vpisan v evidenco kolektivnih pogodb na podlagi 25. člena Zakona o kolektivnih pogodbah (Uradni list RS, št. 43/06 in 45/08 – ZArbit) pod zaporedno številko 42/10.

OBČINE**VELIKE LAŠČE****1915. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah
Pravilnika o dodeljevanju denarne pomoči
družinam za novorojence z območja Občine
Velike Lašče**

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Velike Lašče (Uradno glasilo Občine Velike Lašče, št. 2/06, 6/13, 2/19) je Občinski svet Občine Velike Lašče na 5. redni seji dne 18. maja 2023 sprejel

P R A V I L N I K**o spremembah in dopolnitvah Pravilnika
o dodeljevanju denarne pomoči družinam
za novorojence z območja Občine Velike Lašče**

1. člen

V Pravilniku o dodeljevanju denarne pomoči družinam za novorojence z območja Občine Velike Lašče (Uradni list RS, št. 53/01) se 4. člen spremeni tako, da se glasi:

»Upravičenec uveljavlja pravico do denarne pomoči s pisno vlogo, ki jo vloži pri občinski upravi Občine Velike Lašče (v nadaljevanju: občinska uprava) najkasneje v treh mesecih od rojstva otroka.«.

2. člen

Za 4. členom se doda nov 4.a člen, ki se glasi:

»4.a člen

Občinska uprava enajst mesecev po izdaji odločbe o dodelitvi sredstev v Centralnem registru prebivalstva ponovno preveri stalno prebivališče vlagatelja in otroka. V kolikor vlagatelj in otrok nimata več prijavljenega stalnega prebivališča v Občini Velike Lašče, mora vlagatelj v roku treh mesecev od prejema obvestila vrniti prejeto denarno pomoč.«.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

3. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in se uporablja za otroke rojene od 1. junija 2023 dalje.

Št. 0301-0029/2023-1
Velike Lašče, dne 18. maja 2023

Župan
Občine Velike Lašče
Matjaž Hočevar

VSEBINA

DRŽAVNI ZBOR

1911. Zakon o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu (ZIAG) 5383

MINISTRSTVA

1912. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem 5398

USTAVNO SODIŠČE

1913. Odločba o ugotovitvi kršitve človekove pravice 5407

DRUGI ORGANI IN ORGANIZACIJE

1914. Aneks št. 1 h Kolektivni pogodbi za obrt in podjetništvo 5412

OBČINE

VELIKE LAŠČE

1915. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o dodeljevanju denarne pomoči družinam za novorojence z območja Občine Velike Lašče 5413

